

ЮРІЙ ВАСЮК

ЧИП

ДРАМА НА ДВІ ДІЇ БЕЗ АНТРАКТУ

ДІЙОВІ ОСОБИ

НАТАЛІЯ Олександрівна - років 65

НІНА – донька Наталі, років 30

ВАРВАРА – донька Наталі, років 40-45

ПАВЛУША - син Варвари, років до 16-18

ВІКТОР Петрович - сусід, років 70

МІСЦЕ ДІЇ: квартира Наталі. Квартира в багатоповерхівці. Дизайн інтер'єру кімнати: класицизм з елементами хай-теку. Сучасний диван, крісло, скляний стіл. Деся невеликий плаский телевизор. На підлозі ковролін з довгим ворсом. На столику - грамофон з платівками. Біля грамофону – сучасна електронна аромалампа. В стороні – порожня ваза для квітів. Біля дивану – торшер. Вікно завішене шторами та тюлем.

ЧАС ДІЇ: найближче майбутнє.

ДІЯ ПЕРША

СЦЕНА ПЕРША

*Біля вікна на стільці сидить Наталя. Дивиться за вікно.
Віктор теж недалеко стоїть біля вікна.*

ПРИМІТКА: Віктор та Наталя розмовляють повільно та спокійно. У Наталі погано функціонує права рука, тому час від часу жінка розтирає праву руку лівою рукою, і це завдає їй певного дискомфорту.

НАТАЛЯ: Та, сідайте вже, Вікторе Петровичу. Чого ж бо ноги набивати? Хіба ж вам не важко стояти?!

ВІКТОР: Так, присяду на диван, Наталю Олександрівно. Як ви, голубонько?

НАТАЛЯ: Як там я? От, ви заскочили, то вже краще.

ВІКТОР: А син ваш де це?

НАТАЛЯ: Ой, Вікторе Петровичу... Ви знову?

ВІКТОР: Ага, у вас же донька. Забув... Голова та два вуха!

НАТАЛЯ: Ваша правда. Пішла Варвара по Павлушу. От на вихідні його забере. Хай хоч трохи побуде вдома. В інтернаті ж його ті вихователі замучили тими науками.

ВІКТОР: Що, зовсім? Павлуша наче чемно зі мною балакав. Розказував про все. Казав, що хоче, щоб і йому того... як же це...?! Ну, ото, що в голову вставляють.

НАТАЛЯ: Чіпа!

ВІКТОР: Точно! Чип! Казав Павлуша, що хотів би той чип, щоб йому вживили. Хоче бути кимсь там, я не пам'ятаю тільки ким...

НАТАЛЯ: Та де ж в нас ті гроші на ту чіпу?? Вона ж он скільки грошей коштує! Нам і всім разом не зібрати. Я б вже і свою пенсію віддавала. Але ж... Варя в своїй столовій за все життя стільки не заробить, щоб Павлуші поставити.

ВІКТОР: Я вам так скажу, люба моя сусідко...

НАТАЛЯ: Дякую.

ВІКТОР: Так... Ем-м-м-м... (намагається щось пригадати)

НАТАЛЯ: Наталя Олександрівна. Або для вас, Вікторе Павловичу, просто Наталя.

ВІКТОР: Так, Наталю Олександрівно. Ви ж моя найулюбленіша сусідка. Хто, як не ви мене розуміє?! Вже ми наче брати по нещастю... Чи сестри?? Ну, наче брат і сестра по нещастю.

НАТАЛЯ: Та, ми тут всі зараз родичі по нещастю.

ВІКТОР: Ага. От я й кажу, що чип той зараз такі вже дива робить. Слава Богу і тому, хто його придумав... (хреститься)

НАТАЛЯ: Попаде та чудотворна чіпа, та тільки не нам, Вікторе Петровичу...

ВІКТОР: Проте, які чудеса ж він зробив! Дивились новини?

НАТАЛЯ: Новини – то для лохів. Я їх не дивлюсь.

ВІКТОР: А я інколи дивлюсь...

НАТАЛЯ: Я не те мала на увазі... Вам ввімкнути?

ВІКТОР: Не треба... Так от, показували одного пенсіонера з Чернігова, так йому по програмі того... Ну, як його?? Ну, що той чип придумав... Так от йому поставили чип.

НАТАЛЯ: Тому, хто придумав?

ВІКТОР: Ні. Пенсіонеру з Чернігова... То він тепер, той пенсіонер, і читає без окулярів, розмовляє і не запинається. Англійську мову вивчив за тиждень. Музику почав писати. Ви уявляєте? Музику почав писати!!

НАТАЛЯ: Я теж колись писала музику. А тепер і пальцями кришку фортепіано не відкрию. (розтирає праву руку)

ВІКТОР: Точно. Ви ж піаністкою були... То ж я і кажу, що треба вам податись на лотерею того... Як же його??

НАТАЛЯ: Макса?

ВІКТОР: (мить думає) Точно! Маска. Ілона того.

НАТАЛЯ: Взагалі, не бачу сенсу. З моїм-то везінням... Я тільки посуд можу бити, та воду розливати. А в лотереї вигравати – то не моє.

ВІКТОР: Але ж, спробувати можна. Спроба – не хвороба.

НАТАЛЯ: А ви, Вікторе Петровичу, вже подались в ту лотерею, де чіпу розігрують?

ВІКТОР: Я?? (трохи спантеличено та невпевнено) Ні. Хоча, треба б в сина перепитати.

НАТАЛЯ: Це ви мені брешете? Своїй найулюбленішій сусідці?

ВІКТОР: Так... Тобто, ні!! Що ви, Наталю Вітольдівно...

НАТАЛЯ: Олександрівна я! Не називайте мене Вітольдівною!! Для вас, Вікторе Петровичу, згодна бути й Адольфівною. Але не Вітольдівною...!

ВІКТОР: Ну, пробачте вже мене... То ж я не навмисне. Самі розумієте...

НАТАЛЯ: (зітхаючи) Розумію. Всім нам не солодко.

ВІКТОР: От Марко мій прийде, то я йому обов'язково дам настанову, щоб і мене подав на лотерею.

НАТАЛЯ: І ви вірите, що виграєте? Там же розігрують одиниці, а отримати хочуть безкоштовно всі.

ВІКТОР: Не дуже вірю. Але спробую обов'язково. І вам, Наталю Ві... Адольфівно, неодмінно бажаю виграти.

НАТАЛЯ: (іронічно) Аякже. Ви і я виграємо.

ВІКТОР: Було б не погано. Ми б тоді... Хоча... А може то експерименти над нами?

НАТАЛЯ: Може й воно. Але вже та чіпа декому допомогла. От Павлуші б ту чіпу... А пригадуєте, як все починалось раніше? Свиням ті чіпи вживлювали!

ВІКТОР: Не пам'ятаю.

НАТАЛЯ: Ну, зі свиней починали цей експеримент. Тоді ще той Макс, чи Маск, в космос машину запускав свою.

ВІКТОР: Машину?? Точно! Пам'ятаю. «Ланоса» наче...

НАТАЛЯ: Ну, так, ото, тоді свиням і почали вживлювати чіпи. А потім вже й на людей перейшли.

ВІКТОР: А зі свинями що?

НАТАЛЯ: А що тім свиням?? На ковбаси для Макса того й пустили, певно.

ВІКТОР: Маска... Та, зараз той чип неначе благодать Божа. Якби в мене був, то і не забував би нічого.

НАТАЛЯ: Тільки на ті ваші лотереї не дуже сподівайтесь. А своїми силами ми не впораємось. Меценатів в нас немає. Тому... (зітхає) Вже, як Бог дасть, так і буде... От прийдуть Варвара з Павлушею, то насмажить млинців. Будемо пити чай з варенням. Ви, до речі, яку варенню любите?

ВІКТОР: Смородинову.

НАТАЛЯ: Є в нас в холодильнику одна баночка. Свіжа смородина з цукром.

ВІКТОР: Не приварена?

НАТАЛЯ: Ні, я крутила. Стоїть під капронкою. Треба відкрити, бо може вже й прицвіла. То ви як?

ВІКТОР: Ну, якщо ви запрошуєте, то я із задоволенням... А другий син ваш не дзвонить?

НАТАЛЯ: В мене й друга донька...

ВІКТОР: Ах, точно! (здивовано) А в кого ж це син? Чи не у Василя з третього??

НАТАЛЯ: У Василя...

ВІКТОР: То ж у вас дві доньки... Так-так-так... Точно!

НАТАЛЯ: Дві доньки.

ВІКТОР: Я так і знав! То як ваша друга донька?

НАТАЛЯ: Ой, не нагадуйте хоча б ви про ту...

ВІКТОР: Не буду.

НАТАЛЯ: Пішла, то вже скатертиною дорога! Без неї спокійніше.

ВІКТОР: Не хвилюйтесь, Наталю Сергіївно. З нашим здоров'ям вже ці хвилювання ні до чого доброго не доведуть... Хочете, я грамофон ввімкну?

НАТАЛЯ: Ні, я сама зараз. Сидіть.

Наталя повільно встає та повільно йде до столика, на якому стоїть грамофон. Вмикає платівку. Грає якась повільна ретро-пісня.

ВІКТОР: Колись і в нас такий був. Зараз таких немає...

НАТАЛЯ: Мамин грамофон... Ще працює...

Наталя та Віктор мить дивляться один на одного.

ВІКТОР: Сідайте на стілець. Не стійте. Вам же важко. Ось, я допоможу.

Віктор встає та допомагає Наталі під руку сісти на стілець.

Музика деякий час грає, а потім стихає.

Мить тиша.

Чується, як ключами відкривається вхідні двері.

Заходять Варвара та Павлуша.

НАТАЛЯ: Доню! Прийшли!

ВАРВАРА: Так, мамо. Здрастуйте, Вікторе Петровичу. Як ви тут?

ВІКТОР: Вітаю... (мить згадує ім'я) Варваро! Потихеньку.

ВАРВАРА: Розважали нашу хвору?

ВІКТОР: Балакали, щоб веселіше було.

ВАРВАРА: І то треба. Поки живемо, то треба спілкуватись. Зараз я чаю заварю. (Віктору) Ви чай будете з нами?

НАТАЛЯ: Так, буде.

ВАРВАРА: А ви, мамо, як? Пігулки свої всі випили?

НАТАЛЯ: Ні.

ВАРВАРА: Ви не обідали, чи що?

НАТАЛЯ: Не хотілось щось.

ВАРВАРА: Мамо! Вам же прописали ліки. Не можна пропускати. Я зараз тиск вам поміряю. Як ви себе відчуваєте?

НАТАЛЯ: Добре все.

Наталя дивиться на смарт-тонометр, що мов годинник на зап'ястку у Наталі. Натискає на ньому кнопки.

ВІКТОР: (Павлуші) Як ти, онучку?

ПАВЛУША: Добре!

ВІКТОР: Що у вас там в інтернаті?

ПАВЛУША: Серьогу ви... ви... ви...

ВАРВАРА: Виписали...

ПАВЛУША: Ви-писали. Йому тато чип поставив в го... го... го...

ВАРВАРА: В голову... Скажи: «в голову».

ПАВЛУША: То його й ви-ви-вигнали з інтернату. Я теж хо-хо-хо...

ВІКТОР: Хочеш, то може й отримаєш.

ПАВЛУША: Марія Василівна ка-а-а-а-азала, що ме-ме-мені він не світить.

ВІКТОР: Хто така Марія Василівна?

ВАРВАРА: Вихователька їхня.

ПАВЛУША: Вона ка-а-а-а-азала, що той чи-и-ип ко-ко-ко...

ВАРВАРА: Коштує...

ПАВЛУША: Ко-оштує, як дві кварт... ири. А може й більше.

ВІКТОР: То може колись подешевшають? Як ті ліки від СНІДу. Не весь же час будуть дорогими. Лотерея ж проводиться.

ВАРВАРА: Так хто в ту лотерейну програму сподівається?! Там знаєте, скільки бажаючих? Я вже в хрещеної Павлушиної питала про чип, то каже, що такий дефіцит. Навіть за космічні гроші зараз бажаючих немає відбою. Черга за ним... Ну, може по-блату, можна домовитись. А так...

ВІКТОР: Он як... От подам і я заявку. Може й мені чип поставлять, то вже й ноги боліти не будуть. Буду бігати, мов парубок... І книгу прочитаю навіть без окулярів. І забувати нічого не буду.

НАТАЛЯ: То вже вас тоді й не наздожену...

ВІКТОР: Та, куди ж я від вас втечу...?? Будемо разом бігати.

НАТАЛЯ: Ну, хоч помріяти ще можна... Ото тільки нам і мріяти залишилось.

ПАВЛУША: Мам, а давай ми ку-ку-ку...

ВАРВАРА: Купимо.

ПАВЛУША: Ку-у-у-упимо чип? Я поставлю собі в го-го-го...

ВАРВАРА: В голову.

ПАВЛУША: (показує собі на голову) Сюди... І буду стрибати, як людина па-па-павук...

Павлуша присідає в позу Спайдермена та уявно стріляє з зап'ястка павутиною в Віктора.

Спантелчений Віктор відмахується.

Варвара дивиться на Павлушу та зітхає.

ВАРВАРА: Заждіть, я зараз чаю зроблю. Бо я скоро на кафе піду.

ВІКТОР: Знову на роботу?

ВАРВАРА: Ну, хочеш жити – вмій крутитись.

НАТАЛЯ: Ти ж казала, що сьогодні не йдеш на другу роботу.

ВАРВАРА: Попросили підмінити. Зайві гроші не завадять. Та й вам треба ліків скоро купити.

Варвара йде на кухню.

ПАВЛУША: (Віктору) Вітю, а хто такий «скле... скле... ксле...»?

ВІКТОР: Не розумію...

НАТАЛЯ: Павлушо!

ПАВЛУША: Скле... скле... склеротик.

НАТАЛЯ: Павлушо!!

ПАВЛУША: А що?! Мама так ка-ка-азала...

НАТАЛЯ: (перебиваючи) Павле, «склеротик» це від слова «склероз». Це така хвороба. Якщо людина часто щось забуває, то це може бути саме через цю хворобу. От в мене був інсульт, то я - «інсультниця». А в кого склероз, то той - «склеротик». Так, Вікторе Петровичу?

ВІКТОР: Так, Наталю Єгорівно! Саме так!

ПАВЛУША: (Наталі) А що, в тебе бу-бу-бу-уло два тата??

НАТАЛЯ: Ні, в мене був тато Олександр. То Віктор Петрович помилився.

ПАВЛУША: Значить мама казала пра-пра-пра...

ВІКТОР: Правду.

ПАВЛУША: Пра-а-авду.

ВІКТОР: Яку саме, Павлушо?

ПАВЛУША: Ну, що ти скле... скле... скле...

ВІКТОР: Склеротик?

ПАВЛУША: ...ротик...

НАТАЛЯ: Павле! Зараз же вибачся перед Віктором Петровичем!

ПАВЛУША: Вибачте ме-ме-мене.

ВІКТОР: Не вибачайся.

Віктор та Наталя мить дивляться один на одного.

Чується, як ключем відкривається вхідні двері.

Всі на мить ціпеніють.

Чується цокіт підборів.

З валізою в кімнату заходить Ніна. Оглядається.

НІНА: О, всім хеллоу! Нарешті вдома... Що, не чекали?

ВІКТОР: Віто!

ПАВЛУША: (Віктору) Ніна!

НІНА: Не пройшло і півроку, як вже й забули моє ім'я.

НАТАЛЯ: Ніно...

ПАВЛУША: Ти по-по-по-по...

НІНА: Повернулась.

ПАВЛУША: По... овернулась?

НІНА: Так, Павлушо! (Наталі, уїдливо) І не сподівайтесь, мамо.

*Павлуша йде до Ніни та обіймає її.
Наталя береться за серце.*

НІНА: Ой, не потрібно починати цей театр, мамо! Знаю я вашу самодіяльність.

Заходить задоволена Варвара з підносом, на якому стоїть посуд з чаєм та скибки з варенням. Помічає Ніну.

НІНА: (обдивляється) О, а тут нічого не змінилось...

ВАРВАРА: Ах, ти ж, безсовісна! (помічає Наталю, яка тримається за серце) Мамо?? Що, серце? Зараз!

Варвара хапає зі столу аптечку та спішить до Наталі - дає їй пігулку.

ВАРВАРА: Ось, під язика покладіть, мамо... Приляжте! (допомагає Наталя лягти)

ВІКТОР: Я, певно, піду! Я потім зайду.

НІНА: (Віктору) Добре, дедушка Склероз, заходіте завтра.

Віктор йде геть.

ВАРВАРА: Безсоромна! Ти чого сюди приперлась?

НІНА: Взагалі-то це моя квартира! А ви тут не дуже крила розпускайте.

ВАРВАРА: Квартира її. (Павлуші) Павлуша, чого ти біля неї трешся? Йди сюди.

Павлуша йде до Варвари.

Ніна підходить до столу, де стоїть піднос з чаєм.

НІНА: То ви мене чекали? Навіть чаю гарячого заварили...

НАТАЛЯ: Ніно, ти навіщо повернулась?

НІНА: (іронічно) Скучила за вами, от і повернулась! А що, хіба не можна?

ВАРВАРА: Як тобі не соромно? Хай вже мене, але ж ти матір ледь до смерті не довела.

НІНА: Ой, та знаю я ваші спектаклі. Але... Публіка вам вже не вірить. Погано граєте! Як казав Станіславський – «Не вірю!». Правда, Павлуша? Ти як?

ПАВЛУША: (киває) Я ра... ра... ра...!

НІНА: Радий?

ПАВЛУША: Так.

НІНА: (вказує на Наталю та Варвару) Хотіла б і я так сказати, та не можу...

ВАРВАРА: Матір після твоїх викрутасів до лікарні з інсультом забрали!

НІНА: Ага, бреши побільше!

ПАВЛУША: Так. В лікарні ле-ле-ле-ле-ежала.

НІНА: (здивовано) Як лежала??

ВАРВАРА: З інсультом! І все через тебе?

НІНА: А я тут до чого??

ВАРВАРА: Йди звідси! Щоб ми тебе тут і не бачили! Забирайся геть з кімнати!

Варвара бере зі столу піднос та замахується на Ніну.

НАТАЛІЯ: Доню, доню. Заспокойся...

ВАРВАРА: (Ніні) Йди геть! Залиш нас у спокою!

Ніна схвильовано забирає валізу та спішить геть.

НІНА: (на ходу) Господи, істеричка! Дурний дім!

ПАВЛУША: (Ніні) Можна я з то-о-о-о-бою?

ВАРВАРА: Синку, ходи сюди!

ПАВЛУША: Мам! Я з Ні-ні-ні...

ВАРВАРА: Тут будь, Павле. Будь біля бабусі.

Ніна зникає.

ВАРВАРА: Мамо, може скору викликати? Я кумі подзвоню.

НАТАЛІЯ: Ні, доню. Не треба. Я вже краще. Прибережи гроші.

ВАРВАРА: Я позичу на карету швидкої. Бригаду викличу.

НАТАЛІЯ: Тоді на ліки може не залишитись.

ВАРВАРА: На роботі позичу. Не хвилюйтесь. Я щось придумаю... В мене на куртку осінню були, то я в старій походжу.

НАТАЛІЯ: Не треба, доню. Я вже краще. Я полежу трохи і попустить.

ВАРВАРА: Ви тільки не хвилюйтесь... Вам же не можна...

НАТАЛІЯ: Де ти там казала уроки медитації та самоконтролю?

ВАРВАРА: Треба шукати знову. Носом повільно вдихаємо, ротом – повільно видихаємо. Давайте разом... Має заспокоїти.

Варвара хутко вмикає аромалампу.

Варвара і Наталя заплющують очі та повільно носом вдихають повітря і також повільно видихають його через рота. Так роблять декілька разів.

Павлуша підходить та також сідає і заплющує очі.

Мить всі сидить.

Варвара бере мобільний.

НАТАЛЯ: Куди це ти, доню, збираєшся дзвонити?

ВАРВАРА: (Наталі) Мамо, я залишусь вдома. Попереджу, що мене не буде сьогодні.

НАТАЛЯ: Ні, доню. Ходи, ходи на роботу. Бо ще замінять тим роботом, щоб вони зламались всі, то взагалі виженуть і залишимося без шматка хліба. Я вже про ліки мовчу.

ВАРВАРА: Ні, мені ваше здоров'я важливіше.

НАТАЛЯ: Не переймайся про мене, доню. Зайва копійка в господарстві не завадить. Тобі ще Павлуші треба на інтернат.

ВАРВАРА: (відкладаючи смартфон) Так. Справді. Вже час збиратись.

НАТАЛЯ: Я вже якось тут дам собі раду. Павлуша допоможе, якщо буде потреба.

ПАВЛУША: Так.

ВАРВАРА: (голосно) Ти, синку, головне тітку Ніну до бабусі не підпускай. Бо то така лярва.

ПАВЛУША: Ля-ля-лярва.

НІНА: (здалеку) Я, між іншим, все чую.

ВАРВАРА: От як чуєш, то щоб тобою біля моєї матері і не смерділо!!

Ніна заходить.

НІНА: Вона, між іншим, і моя мати. Але, не буду сперечатись. Баба з возу - кобила в курсі справи...

ВАРВАРА: Безсовісна! Хвойда! Геть звідси!!

Варвара поривається в бік Ніни, але та зникає геть.

Варвара бере свою сумочку та дістає звідти пачку цигарок. Мить тримає та кидає назад в сумочку.

НАТАЛЯ: Я впораюсь.

ВАРВАРА: Де воно її носило, що знову вітром сюди принесло?

НАТАЛЯ: Біжи, доню. Не переживай за мене.

ВАРВАРА: Ось, не забудьте випити перед сном. (Павлуші) Павлушо, прослідкуй, щоб бабуся випила перед сном (дає Павлуші пігулку) І свої вітаміни не забудь випити. Не забудеш?

ПАВЛУША: Ні.

НАТАЛЯ: Я проконтролюю...

ВАРВАРА: Я подзвоню ще. Контролюйте один одного...

Варвара бере верхній одяг.

ВАРВАРА: Я не довго. Постараюсь швидко впоратись...

Варвара йде геть.

Павлуша йде до Наталі.

ПАВЛУША: А де мій та-та-та...

НАТАЛЯ: Тато?

ПАВЛУША: Так.

НАТАЛЯ: Не знаю, онучку. Треба спитати в тітки Ніни.

Невпевнено заходить Ніна.

НІНА: Пішла істеричка?

НАТАЛЯ: Ти чого повернулась?

НІНА: (уїдливо) Скучила за вами.

НАТАЛЯ: Нагулялась, як та сучка, а їсти додому прибігла?

НІНА: Угу. У вас тут самі смаколики.

НАТАЛЯ: Чужі смаколики смачніші, правда?

НІНА: Ма', чого ти заводишся? Нічого між нами не було? Він сам за мною потягнувся. Я його не звала. І взагалі, він не в моєму смаку.

НАТАЛЯ: Такий не в твоєму, що й сестру не спиталась?

НІНА: Мам, не будь нудною. По-перше, вони вже збирались розлучатись. А по-друге, я ж не винна, що він за всіма спідницями волочився? Те, що ти там собі надумала – все неправда.

НАТАЛЯ: Я сама бачила, як ви цілувались, коли думали, що самі вдома.

НІНА: То треба окуляри вдягати. Не я за ним, а він зі мною. Тут різниця очевидна.

НАТАЛЯ: Йди звідси! (береться за серце)

НІНА: Не починай.

Наталія сповзає на дивані.

ПАВЛУША: Треба бабусі лі-лі-лі-ліки. Дивись, що ти на-на-на...

НІНА: Наробила? Знову я?? Та тут всіх собак на мене вішають. Я вже звикла. (дістає з сумочки жуйку) Дивись, що в мене є. Зі смаком лосося. Хочеш пожувати?

ПАВЛУША: Справді «ло-ло-лосося»??

НІНА: Так. Ти ж любиш лосося?

ПАВЛУША: (задоволено) Так. Правда, не їв, але смак лю-лю-лю...

НІНА: Я теж люблю.

Павлуша бере в Ніни жуйку та з задоволенням жує.

ПАВЛУША: А з ба-ба-баб-усею що? Їй зле...

НІНА: Артистка в своєму амплуа.

ПАВЛУША: Може нехай ще по-по-по-подИхас, подихас?

НІНА: Хай ще дихас, як хочеться. Не подохне... А не хочеться, то хай не дихас... Ходімо, я тобі ще щось покажу в моїй кімнаті.

Ніна і Павлуша йдуть геть.

Наталя лежить на дивані.

Світло пригнічується. Чується вдалині завивання сирени швидкої карети.

СЦЕНА ДРУГА

Наталя сидить на табуреті біля вікна.

Заходить Варвара.

ВАРВАРА: Не можна... Ні на годину лишати. Наче відчувала, що буде лихо.

НАТАЛЯ: Все гаразд, доню. Вона не винна.

ВАРВАРА: Не винна? Та якби вона не з'явилась, то нічого б і не сталося.

НІНА: (із своєї кімнати) Хто всрався? Невістка...

ВАРВАРА: (Ніні) Таку, як ти невістку і ворогові не побажаєш!

Заходить Ніна.

НІНА: А чим я погана невістка? Молода, гарна, розумна...

ВАРВАРА: Ледаця та гуляща.

НІНА: Гуляща, бо незаміжня. За хорошим чоловіком ніколи й гуляти... Правда, мам?

Наталя зітхає.

ВАРВАРА: З чужими є коли гуляти. І втікати від дружини.

НІНА: Я вже казала, що нікуди я не тікала. І пішов він від тебе не через мене.

ВАРВАРА: А через кого? Ти ж в мене за спиною шашні крутила з ним, поки вас мати не застукала. Безсовісна ти, Ніно.

НІНА: Відчепись! Можеш забирати його собі. Мені він не потрібен.

НАТАЛЯ: Заспокойтесь, я вас прошу.

ВАРВАРА: Мамо, вам погано?

НАТАЛЯ: Коли ви гризетесь, то стає гірше.

НІНА: Так скажи їй, щоб не чіплялась до мене.

НАТАЛЯ: Ти чого сюди повернулась? Знову нам тріпати нерви?

ВАРВАРА: Чи в могилу матір хочеш завести? Це (натякає на стан Наталі) все твоя заслуга!

НІНА: Знову я... Ви на мене всіх собак повісили. Чоловік пішов – я винна, мати захворіла – я винна. В чому я не винна? Ви ще скажіть, що я винна в тому, що Павлуша таким народився...

НАТАЛЯ: Павлуши не займай. Дитина ні в чому не винна.

НІНА: Невже? А як же я?? Це ж я винна завжди та у всьому! ...Коротше, ви мене вже втомили.

Ніна йде до виходу.

ВАРВАРА: То йди звідси. Тебе сюди ніхто не кликав.

Ніна зупиняється.

НІНА: Гарна справа! Живуть в моїй квартирі ще й вказують, куди мені йти! Може ви підете самі геть звідси погуляти?

ВАРВАРА: Ми тут зареєстровані, то нікуди й не підемо.

НІНА: Бабуся мені відписала житло. А чого твоя тобі не відписала нічого?

Варвара йде до Наталі та обидві дивляться у вікно на вулицю.

НІНА: Ах, точно. Це ж мій був міським, з квартирою. А твій в гуртожитку холостяцькому ліжко мав. А потім по квартирах з сім'єю вештався... То погано мама шукала чоловіка, раз тільки в гуртожитку знайшовся.

Наталія встає.

НАТАЛЯ: Ти язика притримай! Йди звідси, безсоромна.

НІНА: Правда, вона, он яка... Її ніхто не любить. (Варварі) А мій батько, бач, і квартиру мав, і тебе не викинув на вулицю. Любив, мов рідну. Якби був живий, то і зараз би любив...

На мить пауза.

Наталія ледь стримує гнів.

ВАРВАРА: Мамо, не хвилюйтесь. (Ніні) Йди звідси! Бачиш, матір знову зле...?

Наталія повертається до вікна. Уважно дивиться.

ВАРВАРА: (Ніні) Якщо з матір'ю знов щось трапиться, то я тебе своїми руками приб'ю.

НІНА: Ой, як страшно... Вже тремчу і боюся.

НАТАЛІЯ: (Варварі, киваючи за вікно) А то чи не Вітя з машини пішов?!

ВАРВАРА: Наче він. А наче ні... Дивись, біжить, як жеребець... А наш Віктор Петрович мов черепаха повзає.

НАТАЛІЯ: То ж і я не второпаю. Мо' брат його приїхав, а ми обізнались? Так наче ж не казав, що брата має. Може дійсно родич?

ВАРВАРА: А може помилились?

НАТАЛІЯ: З квітами...

Жінки щось видивляються у вікні.

Повертаються до Ніни.

ВАРВАРА: Ти ще тут?

НІНА: Ой, та піду від вас. Старі та нудні.

Ніна йде геть, але в порозі стикається з Павлушею.

Заходить Павлуша. Трохи розчулений та сумний.

ПАВЛУША: А чого ви тут?

НІНА: Бо правда в ногах, любчику...

ПАВЛУША: Я й не-не-не знав.

ВАРВАРА: А ти чого засмучений, синку? Щось трапилось?

ПАВЛУША: Зустрів діда Ві-ві-ві...

НІНА: Вітю?

ПАВЛУША: Ві-ві...

ВАРВАРА: Так що, синку?

ПАВЛУША: Скле-скле-скле...

НІНА: Склеротика...

ПАВЛУША: Так.

ВАРВАРА: (Ніні) Чому ти вчиш дитину?? (Павлуші) Сину, не кажи так. Бо це може образити людину.

НАТАЛІЯ: Так то був Вітя?!

ПАВЛУША: Так. Я його зу-зу-зустрів на схо-хо-ходах. (Павлуша ледь стримує сльози)

ВАРВАРА: Чого ти, любий? Що трапилось?

ПАВЛУША: Так йому чип по-по-по-по...

НАТАЛІЯ: Поставили...

ПАВЛУША: Так. Я теж собі хо-хочу...

На мить пауза. Всі дивляться один на одного.

НАТАЛІЯ: Значить, ми не помилились...

ПАВЛУША: Він таким став! Я його... не впізнав о... о... о... одразу. Наче не ді-і-і-ід, а дядя-дядько.

НІНА: От що чип життєдайний робить з людьми!

ВАРВАРА: Де ж це він стільки грошей на нього взяв?

НІНА: Інкасатора наздогнав і взяв касу.

НАТАЛІЯ: Невже попав в лотерейну програму? Значить не брехав.

ВАРВАРА: Щось мені не віриться. Туди потрапити, то яким треба щасливчиком бути! Скоріше в «Забаву» виграєш джек-пот, ніж той чип!

НІНА: А чого ні?? Вітка попала в програму і їй поставили.

НАТАЛІЯ: Яка ще Вітка??

НІНА: Однокласниця моя. Вона ж в аварію потрапила і їй хребет був зламаний. То вона подалась на лотерею. І виграла. Прикинь.

ВАРВАРА: І що тепер?

НІНА: Як, що тепер?? Зараз все нормально. Я не знаю, як він там діє той чип в її голові, але вона вже за кермом. Я її в торговому центрі зустріла – бігла на підборах, мов навіжена і мене ледь з ніг не збила...

НАТАЛІЯ: Щастить же людям.

НІНА: (Наталі) Я, між іншим, і вас подала на лотерею... (іронічно) ...мамо. Після того, як лікар швидко сказав, що вас би той чип на ноги поставив, то я одразу ваші дані надіслала в центр Маска для участі в лотереї.

ВАРВАРА: Не підлещуйся.

НІНА: (уїдливо) Ну, раз я у всьому винна, то треба ж якось свою вину спокутувати...

ПАВЛУША: От би мені такий в го-го-го...

НІНА: Тобі б точно не завадив, Павлушо.

Всі йдуть ближче до центру кімнати.

НАТАЛІЯ: Невже це правда?! Невже виграв?

НІНА: Може й виграв. Значить щасливчик.

НАТАЛІЯ: А може купив?

ВАРВАРА: Квартиру продав, чи що?

НАТАЛІЯ: Хто його знає.

Чується дзвінок в двері.

Всі напружуються.

ВАРВАРА: З податкової? Чи з лікарні?

НІНА: (Павлуші) А може то твій папка вирішив повернутись?

ВАРВАРА: Стули писок, стерво. Тільки й знаєш, що нерви всім тріпати.

Ніна всміхається.

Варвара йде в вітальню.

НІНА: Ой, і я піду. Таки ви нудні сьогодні...

ПАВЛУША: Ніно, дай жу-жу-жу-жу-йку.

НІНА: В мене зі смаком бекону. Будеш?

ПАВЛУША: Бебе-бекон. Люблю бе-бе-бекон. Їв, давно. Але смак лю-лю-люблю.

Ніна дає Павлуші жуйку.

НІНА: (Наталі) Ма', ти бекону пожувати хочеш? (показує Наталі жуйку)

НАТАЛЯ: Сама ту хімію жуй.

НІНА: А що зараз не хімія?? Наше життя – суцільна хімія. Їмо хімію, п'ємо хімію, спимо на хімії, перемо хімією, носимо теж хімію...

Заходить Варвара, слідом йде Віктор. У Віктора залізна форма для ліпки пельменів (пельменниця), в іншій руці букет квітів.

ПРИМІТКА: Віктор виглядає бадьорим та веселим.

ВАРВАРА: (схвильовано) Ось, Наталю Олександрівно, полюбуйтеся, якого я до вас жениха привела.

ВІКТОР: Ну, жениха - не жениха, але гостя точно. Ось, Варваро, постав у вазу. (віддає Варварі букет)

НАТАЛЯ: Вікторе Петровичу... Це справді ви?!

ВІКТОР: Так, Наталю Олександрівно.

Варвара бере вазу та ставить в неї квіти.

Наталя на мить стає розчуленою.

НАТАЛЯ: Вітю??

ВІКТОР: Так.

НАТАЛЯ: Справді, Олександрівна. Пам'ятаєш.

ВІКТОР: Я тепер все пам'ятаю. (простягає Наталі пельменницю) Ось. Брав колись...

НАТАЛЯ: Моя пельменниця. А я думала, де ж вона поділась?

ВІКТОР: Зараз таких вже немає... То ж я брав вісім років тому і забув віддати. Завалаялась, а я забув про неї. А ось пригадав...

ВАРВАРА: Ще батько живий був... А ви аж помолодшали, Вікторе Петровичу.

ВІКТОР: Я і почуваюсь тепер на всі двадцять п'ять.

НІНА: Невже?! Знову маркетинговий хід з обкладинкою? А в середині...

ВАРВАРА: (Ніні) Замовкни! (Віктору) Та як же це ви так, Вікторе Петровичу?? В мене аж мурашки по шкірі. Ось, подивіться... (показує Віктору руку)

НАТАЛІЯ: А я думаю, куди це ви пропали, Вікторе Петровичу?? Тиждень не заходили. Вже й хвилюватись почала.

ВІКТОР: В центрі лежав.

ПАВЛУША: Потрапили в ло-ло-ло...?

ВІКТОР: Ні, нажаль...

ПАВЛУША: Ло-ло-лотерею.

ВІКТОР: Я побалакав з сином. То він з своєю дружиною вирішили продати мій пай і поставити мені чип.

ВАРВАРА: Землю продали??

ВІКТОР: Так. Я ж з кожним днем все більше і більше почав забувати. Здоров'я почало здавати. То ж ми... Ні, мої подумали і продали землю... Було трохи, то якийсь китаєць гарно заплатив за пай. От, на чип і вистачило якраз. Я й не знав, коли вони мене записали. А ось нещодавно черга дійшла, то мене і відвезли в клініку...

НІНА: Щастить...

НАТАЛІЯ: Хоч комусь пощастило.

ВАРВАРА: Нажаль, нам нічого продавати...

НІНА: На квартиру можете не розраховувати.

НАТАЛІЯ: І як же ви тепер?

ВІКТОР: Неначе заново народився... Ні ноги не болять, ні руки. Навіть згадав, що у вас позичав колись пельменницю...

ВАРВАРА: Оце так пам'ять!

ВІКТОР: (Варварі) До речі, твій Юрко в мене брав позику в березні позаминулого на пиво... Сотню. Ще паперову... І не віддав!

Варвара спантеличено дивиться на Віктора.

НІНА: (Варварі) А що, нормально! Віддавай, сестро.

ВАРВАРА: Він позичав, з нього і вимагайте. До чого тут я?? Він тут не проживає. Он (киває на Ніну) вона хай віддає...

НІНА: Я того пива не пила і в очі не бачила. Хто пив, той хай і віддає.

Ніна і Варвара схрешують руки на грудях та відвертаються одна від одної.

НАТАЛІЯ: (сідає на стілець) Я вас згадала років двадцять тому... То ви зараз навіть гарніше виглядаєте...

ВАРВАРА: Так, справді...

ВІКТОР: Це справжнє чудо! Навіть не уявляв, що так буде... В новинах одне, а коли на собі відчуваєш, то почуття не передати. Я вже і без окулярів бачу... І чую все. (дивиться на

Павлушу, який щось шепче собі під носа) Ні, Павлушо, вже я не склеротик. Вже я нормальна людина...

ПАВЛУША: (Варварі) Мамо, це ж су-су-супер-зді-і-ібності! Він по-по-почув, що я сказав, як ти ко-ко-ко-ко-колись...

ВАРВАРА: Синку... (Віктору) Пробачте, Вікторе Петровичу.

ВІКТОР: До речі, в філіалі, де я лежав, по програмі була одна дівчина така, як Павлуша.

ПАВЛУША: Вона ста-а-а-ала людиною па-па-па-па...?

НІНА: Павуком! Ні, Павлушо, не стала. Стала жінкою-капцем...

ВАРВАРА: Що з дівчиною?

ВІКТОР: Все нормально. Коли її виписували, то вона йшла з енциклопедією і підручником з філософії. Казала, що буде заочно здавати шкільну програму, а потім хоче поступати на філософський.

Варвара розчулено дивиться на Павлушу.

НАТАЛЯ: (Варварі) Не засмучуйся, доню.

ПАВЛУША: Чого ти, ма-ма-ма-ма?

Варвара обіймає Павлушу, стримується, щоб не заплакати.

НІНА: (Павлуші) Тепер ми знаємо, хто буде нам невісткою... Так, Павлушо?? (Віктору) Ви мобільник дівчини тієї не записали?

НАТАЛЯ: Безсовісна!

ВІКТОР: Там і після інсульту одній колишній депутатці ставили чип. То вона наступного дня вже в тренажерці займалась...

НАТАЛЯ: (захоплено) Оце так-так...

ВІКТОР: І тиск вже стабілізувався в мене...

НІНА: Проте, після ваших розповідей в декого підвищився. (дивиться на Варвару та Наталю)

ВІКТОР: Я навіть сьогодні зранку перед випискою в палаті вірша склав... Ніколи віршів не складав, а тут сам собою з'явився. (декламує)

Прогрес технічний не спинити,
Людина може все творить:
У небо може полетіти,
І під водою в морі жить.
Та зараз ера вже прогресу,
В житті мету ми знов знайшли;
В часи важкі хвороб і стресу,
На поміч чипи нам прийшли.
На ноги ставлять, зір дарують,

Бо світ новий вже на землі,
І по орбіті скрізь мандрують,
Щоб поселитись в голові.

ПАВЛУША: Га-га-гарний... А покажіть, де-де-де-де він у вас...?

ВАРВАРА: Синку, ну, як же його покажеш, коли він в голові...

ПАВЛУША: Ма', а мені влізе в го-го-го-го...?

ВАРВАРА: В голову.

ПАВЛУША: Сюди (показує на голову)

НІНА: Влізе...

ПАВЛУША: Ма', я піду в ку-ку-ку-ку-ку...

ВАРВАРА: (зітхає) Біжи грайся...

ПАВЛУША: Ку-ку-кубики погра-аюсь...

НІНА: Йдемо зі мною. (цинічно) В мене пляшечка порожня від шампуні лишилась... Я тобі подарую. Хочеш?

ПАВЛУША: Так! Кру-у-у-уто!

Варвара, в гніві, кидається в бік Ніни. Ніна це помічає, сміється та хутко біжить геть.

ВАРВАРА: (навздогін, Ніні) Цинічна ідіотка! Хоч би сусідів посоромилась...

НІНА: (здалеку) Сама така сама!!

Варвара сідає біля Наталі.

ПАВЛУША: То мені мо-мо-о-оможна в Ніни пля-пля-пля...??

ВАРВАРА: Синку, йди на кухню та принеси водички. З кулера, холодної для бабусі... Не гарячої...

Павлуша йде геть.

НАТАЛЯ: То я за тебе дуже рада, Вітю.

ВІКТОР: Дякую, Наташо. Справді, це так не звично. Нам треба буде багато про що побалакати!

НАТАЛЯ: Так, обов'язково. Я ж нікуди не втечу.

ВІКТОР: Я вже можу наздогнати...

Наталя і Віктор ледь посміхаються один одному.

ВІКТОР: Але, зараз мушу бігти. Мої вдома чекають. Не хотіли ще відпускати, але я наполіг, що вас мушу провідати. Треба було віддати пельменницю.

НАТАЛІЯ: Тоді на пельмені заходьте обов'язково.

ВІКТОР: Як скажете.

Віктор чемно схиляє голову та повільно йде до виходу, час від часу повертаючись та дивлячись на Наталю, яка сидить поряд з Варварою за столом.

НАТАЛІЯ: І дякую за справжні квіти.

Віктор йде геть.

Наталя і Варвара переглядаються. Варвара змахує сльозинку.

ВАРВАРА: Бачиш, мамо, яка штука складна життя? На тому тижні по десять разів перепитував, як тебе по-батькові, а сьогодні вже вірші декламує...

НАТАЛІЯ: А який він став бадьорий! Ти бачила, доню? От би мені так... (з надією) Хоча б на один деньок знову побути людиною...

Варвара зітхає.

Заходить Павлуша. В одній руці склянка води, в іншій – порожня пляшечка з-під шампуні.

ПАВЛУША: Ма', я во-во-во....

ВАРВАРА: Постав на столик, сину. Дякую.

ПАВЛУША: (показує пляшечку) Це мені Ніна да-да-да-дала...

Варвара зітхає, затуляє обличчя долонею. Вона розчулена.

ВАРВАРА: (Наталі) Мамо, ви ліки вже випили? Павлушо, дай бабусі водичку та пігулку.

Павлуша зі столу бере пігулки та з склянкою води несе Наталі. Наталя випиває пігулку та запиває водою.

На столі дзвонить старенький смартфон Наталі.

ВАРВАРА: Хто це, мамо, ще дзвонить вам??

НАТАЛІЯ: Хтозна...

ВАРВАРА: Або з пенсійного, або сімейний...

Варвара встає та бере зі столу телефон.

ВАРВАРА: (в слухавку) Так... Алло... Ні, це не Наталя Олександрівна... Її донька... Ні, не подавала... Заждіть... Якого центру?? Одну секунду... (закриває долонею мікрофон в телефоні) (Кричить) Нінко!!!

НІНА: (здалеку) Що треба?

ВАРВАРА: (кричить) Ти в якийсь центр подавалась???

Заходить Ніна.

НІНА: Шо нада?

ВАРВАРА: (перекривлює) Що треба, що треба... Матері з якогось центру дзвонять...

НІНА: Так я ж її в програму на лотерею записувала. В благодійний центр Маска.

ВАРВАРА: (в телефон) Алло! Це з лотерейної програми центру Ілона Маска??

На мить всі завмирають. Варвара спантеличено слухає, що їй кажуть в телефон, час від часу киваючи головою.

ВАРВАРА: Так... Так... Добре...

Відсторонена Варвара відключає телефон та кладе його на стіл. Мить мовчки дивиться кудись.

НАТАЛЯ: Що там, доню? Сімейний лікар дзвонив?

НІНА: Шо?

ПАВЛУША: (підходить до Варвари) Ма'... (показує в порожній пляшці з-під шампуні монету, яку він починає розкручувати всередині)

ВАРВАРА: (не голосно) Ми потрапили в програму по установці імпланта...

НАТАЛЯ: Що??

ВАРВАРА: (голосніше, з надією) Ми в програмі.

НІНА: Виграли в лотерею?!

ВАРВАРА: Так!

Ніна кидається до Наталі та обіймає її.

НІНА: Мамо, мамо, ми в програмі!

НАТАЛЯ: Ми виграли?

ВАРВАРА: (радісно) Так! Ми виграли!

НАТАЛЯ: В мене буде чіпа??

Радість з обличчя Варвари на мить зникає.

НІНА: Так, мамо. Вам безкоштовно поставлять чип! А ти казала, що невдаха! Ось... (гордо вказує на себе) Хто молодець? Я молодець! Хто молодець?

НАТАЛІЯ: Ти молодець, доню!

НІНА: Що б ви робили тут, якби не я така везуча?!

Наталя і Ніна знову обіймаються.

Ніна дивиться на задумливу Варвару.

НІНА: Що, сестра, ти не рада за матір??

ВАРВАРА: (не впевнено) Рада...

НІНА: Тоді, роби чай, а я збігаю торта куплю! Таке діло необхідно неодмінно обмити чаєм з тортом.

ПАВЛУША: То я не зро-зро-зро-зумів. Ба-бабусі поста-а-авлять чип?

НІНА: Так! Її обрали в лотерею на імплантацію чипа.

ПАВЛУША: (спішить до Наталі) Я такий ра-ра-ра-ра...

НАТАЛІЯ: Радий?

ПАВЛУША: Так!

Ніна в клопотах збирається до крамниці: біжить в свою кімнату (геть) повертається з сумочкою.

В цей час в кімнаті незрозуміле напруження.

НІНА: Я ж знала, що буде все норм. Якби не зареєструвала вас в програмі, то і сиділи б тут під вікном та гав рахували...

НАТАЛІЯ: Я вже їм і імена подавала. І горобцям також... Вчора, наприклад, горобець Валера відібрав крихту у горобця Сірожи...

НІНА: (крізь сміх) Мамо, ну ти й жартунка...

Ніна спішить до виходу.

ПАВЛУША: Ніно, а коли ж (показує на себе) ме-ме-ме-ме-ме-ме-е-е-ені поставлять??

Ніна зупиняються та дивиться на Павлушу, який по черзі розгублено дивиться на всіх.

Ніна мить бариться та йде геть.

Павлуша підходить до Варвари та бере її за руку.

ПАВЛУША: Мам, а як же я?!

Варвара в сум'ятті, відвертається від Павлуши.

Павлуша йде до Наталі.

ПАВЛУША: Ба-ба-бабусю, мені що, не по-по-по-по-по...

Павлуша дивиться на всіх по черзі.

ПАВЛУША: Не по-по-поставлять чип? Як же я??

Варвара опускає голову та кладе руку на серце.

СЦЕНА ТРЕТЯ

*Наталія вмикає грамофон. Лунає пісня Раїси Кириченко «Мамина вишня в саду».
Наталія насолоджується музикою. Видно, що вона задоволена.*

Заходить Ніна.

НІНА: А що це ти тут за дискотеку влаштувала?

НАТАЛІЯ: Згадала бабусю. Вона любила цю пісню, коли жива була.

НІНА: Скільки часу минуло?! Таких пісень вже немає.

НАТАЛІЯ: Немає. Зараз інша музика. От раніше все було іншим. Навіть весна за вікном була не такою, як тепер.

НІНА: Раніше і їжа була смачнішою, і трава зеленішою.

НАТАЛІЯ: Я краще знаю.

НІНА: От поставлять чип, тоді точно все стане і яскравіше, і смачніше.

НАТАЛІЯ: Я вже й не сподівалась на таку милість Божу.

НІНА: Це ще подякуй тому, що я така фартова.

Наталія зітхає, відвертається від Ніни.

НІНА: Ти мене завжди не любила.

НАТАЛІЯ: Не кажи дурниць.

НІНА: А то я не бачу.

НАТАЛІЯ: З самого пуп'янка ти була неслухняною. От сестра твоя – зовсім інакша. На неї можна покластися. А в тебе з самого малечку тільки гулянки в голові.

НІНА: Та прямо там.

НАТАЛІЯ: Варвара з дитинства мені у всьому допомагала. Ой, яка поступлива дитина була. Що не попроси – завжди виконає. І двічі повторювати не потрібно було. Поки я з роботи прийду – всі уроки повчить, підмете скрізь, посуд вимие та ще й картоплі начистить. А в тебе в голові тільки лак, зачіски та краса.

НІНА: Угу. Вона завжди краща. У всьому. Так-так. Варвара те, Варвара се. Все Варварі. Так навіщо ти мене народжувала? Щоб тепер докоряти і з Варварою порівнювати?

Наталя сідає на диван.

НАТАЛЯ: Мабуть, сама ж винна. Десь недогледіла з малечку.

НІНА: Ой, та прямо там... Ото так і скажи, що не любила батька. І мене, бо на нього схожа.

НАТАЛЯ: Не мели! Чуєш!

НІНА: Ага. Бо правда в очі коле. Вийшла за нього, бо Варькин покинув. А в мого і житло, та ще й сам жив. Чого ж не забрати? Та тільки жила з цим, а любила того.

Наталя йде до Ніни та дає їй ляпас.

НІНА: Видно, зачепила правда.

Наталя повертається до вікна.

НІНА: Ну, нічого. От поставлять чіп, то вже будеш з Віктором парою пробіжки влаштовувати в парку.

НАТАЛЯ: Безсовісна! Постидилась би. Я ж мати твоя.

НІНА: Варвара вас постидиться...

ПАУЗА

НІНА: Ма, ти чай будеш?

НАТАЛЯ: Буду.

НІНА: З варенею?

НАТАЛЯ: З бутербродом.

НІНА: Ну, пробач мені.

Ніна йде до Наталі. Ледь торкається руку.

НІНА: Ти ж завжди любила Варвару більше.

НАТАЛЯ: Не правда. Я вас обох люблю однаково.

НІНА: Ні, я ж бачила. І бачу.

НАТАЛЯ: Ти багато чого не бачиш.

НІНА: Ну, довгий в мене язик. Що ж мені тепер робити? Чоловікам подобається... (посміхається)

НАТАЛЯ: От не соромно тобі так з матір'ю балакати?

НІНА: Ну, ти ж матір. А з ким мені ще так балакати??

НАТАЛЯ: (обіймає Ніну) Ой, неси вже чай.

Ніна біжить геть.

Наталія уважно дивиться за вікно. Комуś махає рукою.

Заходить Ніна з двома чашками чаю.

НІНА: Мам, ти мене любиш?

НАТАЛЯ: Ну, що за питання?? Звісно, що люблю. А ти мені нерви більше тріпати не будеш?

НІНА: Ні!

НАТАЛЯ: І з сестрою не будеш заводитись?

НІНА: Я з нею не заводжусь. Хай вона на мене свої проблеми не перекладає.

НАТАЛЯ: Хіба так можна, щоб сестриноного чоловіка відбити??

НІНА: Мам, я його не відбивала. Хай подякує мені, що я їй очі відкрила на нього. Він же весь час зраджував їй. Чи вона сліпа була? Чи дурна? І весь час він до мене загравав. Ледь не згвалтував.

НАТАЛЯ: І тоді, коли ви втекли?

НІНА: Та, нікуди ми не втікали. Після того, як нас спіймали... Ну, як ти спалила нас разом... Хоча, зверни увагу, він сам до мене залицявся...

НАТАЛЯ: А-то ти була проти.

НІНА: Я не те, що була проти, але хотіла його провчити. От і дала йому причину. То вже і відкрила очі Варварі. Якби не я, то він би і далі над нею потішався.

НАТАЛЯ: Ти вважаєш, що маєш право когось вчити і за когось вирішувати?

НІНА: Не маю. Але, подякуйте, що завдяки мені ви зрозуміли, хто такий був ваш зятьок Юрко.

НАТАЛЯ: То хіба ти весь цей час не з ним була?

НІНА: Ще чого! Ні. Я з Генкою тусила. Він мене в Індію возив.

НАТАЛЯ: Що в тій Індії робити??

НІНА: Як що?? Відпочивати. Ми й на Шрі-Ланці були... На слонах їздили. Диви. (Ніна дістає смартфон та показує Наталі) Це ми в храмі... А це їздили на слонах... Це медитацією займались... А ось, бачиш? Дивись, ми з мавпами... Бачиш, скільки їх? Вони там такі битви за їжу влаштовують з людьми! Ого...

НАТАЛЯ: А в нас люди між собою такі бійки влаштовують за їжу...

НІНА: А це я на узбережжі.

НАТАЛЯ: Так гарно...

НІНА: А який там океан!

НАТАЛЯ: Не море?

НІНА: Океан, ма. Прозорий, мов сльоза. І бірюзовий.

НАТАЛЯ: Мені вже не побачити.

НІНА: От поставимо чип, то обіцяю, що звожу вас.

НАТАЛЯ: Який там океан?! Тут хоч би з квартири вийти.

НІНА: І з квартири вийдеш. Ще й на море поїдемо. Все буде.

Ніна і Наталя мить дивляться одна на одну.

НАТАЛЯ: Я скучила за тобою.

НІНА: Я теж...

У Наталі дзвонить мобільний. Ніна бере зі столу смартфон Наталі.

НІНА: (в смартфон) Алло. Так... Я її донька... Так, ми знаємо, що виграли... Я приїду в центр і вирішимо все... Дякую...

Ніна йде в свою кімнату.

НІНА: (на ходу) Треба в центр з'їздити. Ваші документи відвезти. Вони ж там чекають на вас вже.

НАТАЛЯ: Аж не віриться... Це ж я зможу на вулицю виходити!

Ніна з сумочкою йде до виходу.

НІНА: Ви зможете зі мною наввипередки бігати... Все, я побігла.

Ніна йде геть.

Наталя йде до вікна та мить дивиться за вікно.

За мить заходять Варвара та Павлуша.

ВАРВАРА: Ой, мамо. Як ви?

НАТАЛЯ: Все гаразд. Ось, чай п'ю.

ПАВЛУША: А мо-мо-мо-можна і ме-е-ені? Я пи-пи-пи-пи...

НАТАЛЯ: Бери, Павлушо. Бери, пий. Він ще гарячий. То мені Нінка робила.

Павлуша бере чашку з чаєм та п'є його.

ВАРВАРА: Як ви себе почуваете, мамо?

НАТАЛЯ: Не хвилюйся, доню. Все нормально.

ВАРВАРА: Ти сама, мам? А де та?

НАТАЛЯ: Поїхала в центр.

ВАРВАРА: В центр? Чого її туди понесло?

НАТАЛЯ: Дзвонили з лотереї, то треба документи якісь мої туди.

Варвара на мить напружується. Завмирає.

ВАРВАРА: Павлуша, ходімо на кухню на хвилинку.

ПАВЛУША: Чого?

ВАРВАРА: Треба мені допомогти.

ПАВЛУША: Ну, мам...

ВАРВАРА: Синку, я сказала, ходімо на кухню...

Варвара та Павлуша йдуть геть.

За мить Павлуша повертається в кімнату та йде до Наталі.

ПАВЛУША: Ба-ба-ба-бусю. Тобі скоро бу-бу-бу-будуть чип ста-а-авити?

НАТАЛІЯ: Сподіваюсь.

ПАВЛУША: А коли мені бу-бу-бу-будуть чип ста-а-авити?

Наталія пильно дивиться на Павлушу.

ПАВЛУША: Я так хо-хо-хо-хочу бути людиною па-па-па-па-па-па...

НАТАЛІЯ: Павуком?

ПАВЛУША: Па-а-авуком. Мені так треба чи-и-ип! Ти не-не-не-не уявля-а-а-еш, як він ме-ме-ме-мені треба...

НАТАЛІЯ: Уявляю...

ПАВЛУША: Я попрошу Святого Мик-мик-мик-мик-мик...

НАТАЛІЯ: Миколая...

ПАВЛУША: Ми-и-иколая принести мені під по-по-по-подушку чип... А може...

НАТАЛІЯ: Що, Павлушо?

ПАВЛУША: Може ти ме-ме-ме-ме-мені свого даси? Я тобі за нього всі-всі-всі-всі свої гро-гроші і пляшечки віддам.

Наталія мить стоїть задумлива.

ПАВЛУША: А по-по-по-по-попрошу Святого Мик-мик-мик-миколая, щоб мої подарунки віддав то-то-то-тобі. Хо-о-о-о-чеш?

Наталія йде до дивану. Сідає.

Павлуша йде до Наталі.

ПАВЛУША: Чого ти мо-мо-мо-мо-мовчиш? Чи ти мене зовсім не лю...лю...лю...лю...лю?

НАТАЛІЯ: Люблю, онучку...

ПАВЛУША: То ти зго-згодна? Або ми бу-бу-бу-бу-будемо по черзі но-но-но-носити? День ти, а день...

ПАУЗА

Заходить Варвара. Несе два бутерброди з маслом.

ВАРВАРА: Мамо, ось. Дивіться, що я купила в столовій.

НАТАЛЯ: Що це?

ВАРВАРА: Масло!

НАТАЛЯ: Справжнє??

ВАРВАРА: Справжня, мамусю. До Томкиного будинку жіночка з села приїздить. Вона корову тримає в себе. Так Тома купує в неї справжнє молоко та масло. Я теж попросила мені купити масла.

НАТАЛЯ: Справжню корову??

ВАРВАРА: Сьогодні аванс був. То вже вирішила нас потішити. (дає Павлуші бутерброд) Ось, справжнє, коров'яче...

ПАВЛУША: А мені ба-ба-ба-бабуся чип пообіця-ала. Правда, ба-ба-ба-ба...?

ВАРВАРА: Йди, синку, на кухні я тобі сочок відкрила. На столі стоїть...

ПАВЛУША: (не голосно, Варварі) Я все зро-о-обив, як ти ка-ка-ка-ка-казала... Я правильно зро-о-о-обив?

ВАРВАРА: Біжи, біжи...

Задоволений Павлуша їсть бутерброд та йде геть.

Варвара йде до Наталі.

ВАРВАРА: Мамо, ось, скуштуйте.

НАТАЛЯ: А ти?

ВАРВАРА: Я не хочу. Нехай вам більше буде.

Наталя бере бутерброд.

НАТАЛЯ: Який смачний. Ще б сюди червоної риби...

ВАРВАРА: Так, червона б не завадила. Може колись розбагатіємо, то купимо.

НАТАЛЯ: Вже, мабуть, і до смерті не скуштую.

ВАРВАРА: Дасть Бог... Вихователька сказала, що Павлуша сьогодні написав слово «Мама». Вона йому допомагала, але він сам виводив всі букви. Уявляєш, мам?

НАТАЛЯ: Уявляю.

ВАРВАРА: А ще, методистка сказала, що Павлуша дуже здібний та талановитий...

НАТАЛЯ: Я знаю. Наш Павлуша - гарна людина...

Варвара йде до вікна.

ВАРВАРА: Мам... (розчулено) Павлуші дуже треба чип поставити... Він же ще такий молодий... В нього все життя попереду. Його однолітки вже в університетах навчаються, а він з пляшечками грається... Мамо...

Наталя зітхає. Сумно дивиться на розчулено Варвару, яка ледь стримує емоції.

ВАРВАРА: Мамо, ми ж ніколи на той чип не назбираємо... Мамо... А йому ще жити та жити...

ПАУЗА

Заходить Павлуша.

ПАВЛУША: Ба-ба-ба-бусю, а коли я по-по-по-поїду в клі-і-і-ініку?

НАТАЛЯ: (не голосно) Скоро, Павлушо. Скоро, любий.

ВАРВАРА: (задоволено) Мамо... (обіймає Наталю) Павлушо, йди, обійми бабусю.

Павлуша йде до Наталі та Варвари. Всі втрьох обіймаються.

Наталя сідає на диван.

ПАВЛУША: То ме-ме-мені скоро по-по-по-по-поставлять чип в го...го...го...?

НАТАЛЯ: В голову.

ПАВЛУША: Сюди! (показує на свою голову)

ВАРВАРА: Поставлять, синку. Поставлять.

ПАВЛУША: Ми з ба-ба-ба-бабусею будемо бі-бі-бігати наввипередки?

ВАРВАРА: Будете, обов'язково будете.

ПІЗНІШЕ

Наталя, Павлуша та Варвара в кімнаті.

Заходить Ніна.

НІНА: Що це ви тут?

ВАРВАРА: Нічого! Йди, куди йшла.

НІНА: В своїй квартири чи в тебе питатись? Де хочу, там і ходжу.

ПАВЛУША: А ме-ме-ме-мені скоро чип по-по-поставлять в го-го-го-го...

НІНА: Голову! Що, так важко сказати?

ПАВЛУША: Так.

НІНА: Я за тебе рада, Павлушо. Мамка в лотерею виграла? Чи кавалера знайшла при грошах?

ВАРВАРА: Припни язика. Повернулась на лихо...

Варвара йде на кухню.

ПАВЛУША: Ба-ба-ба-абуся свого віддасть чи-чи-чи... па.

НІНА: Якого чипа?!

ПАВЛУША: Свого...

НАТАЛЯ: Ніно, а йди до мене.

Ніна йде до Наталі.

НАТАЛЯ: Доню, не треба мені ніяку чіпу.

НІНА: В сенсі?!?

НАТАЛЯ: Не поїду я ні в яку клініку.

НІНА: Як це «не поїду»??

НАТАЛЯ: Хай того чіпа, якого мені положено Павлуші віддадуть. Йому більше треба.

НІНА: Що значить «віддадуть»? Ти при своєму розумі??

Заходить Варвара.

ВАРВАРА: Ніно, мати вирішила, що хоче, аби той чип поставили Павлуші, замість неї...

НІНА: Ага. То он у чому справа. Ну, зрозуміло.

НАТАЛЯ: Так, доню. Хай ту чіпу поставлять Павлуші. Йому вона більше треба, ніж мені.

НІНА: Павлуші... (Варварі) Це ти?

ВАРВАРА: Що я??

НІНА: Звісно, ти. Хто ж інший. Зрозуміла, що тільки так можна отримати чип для Павлуши.

ВАРВАРА: Знову я винна! Мам, ну, ти подивись на неї!

НАТАЛЯ: Не лайтесь! Ніно. Я так вирішила! Я так хочу!

НІНА: Але ж ще зранку ви раділи цьому чипу. Перспективам того, що не треба буде ходити поміж цих чотирьох стін. Що можна буде гуляти, читати, займатись справами, не обмежуючи себе.

НАТАЛЯ: Я вже пожила на цьому світі. Хай ще Павлуша поживе. В нього ще все життя попереду.

НІНА: В тому й справа, що життя попереду. І він ще встигне поставити чип та пожити нормально. А ти?

ВАРВАРА: Чого ти до матері причепилась? Знову хочеш її в ліжку скласти? Тобі ж сказали чітко і ясно. А тепер, йди туди, де була останній час. Без тебе спокійніше було.

НІНА: Мамо.

НАТАЛЯ: Хай вже так буде, як я хочу.

НІНА: (Варварі) Гарно попрацювала, сестро... Варто мені відвернутись, як вже ти все переграла на свою користь.

ВАРВАРА: Нічого я не грала.

НІНА: (Павлуші) Павлуша, це мама настроїла бабусю?

ПАВЛУША: Так.

ВАРВАРА: Не чіпляйся до дитини!

НІНА: Що й треба було довести...

ВАРВАРА: Мамо, ви тільки не хвилюйтесь. (Ніні) Залиш нас! Через тебе матері тільки зле робиться...

Ніна крокує геть.

НІНА: До речі, в клініці сказали, що вже наступного тижня можна приїжджати.

ВАРВАРА: Мати нікуди не поїде!

НІНА: Не тобі вирішувати!

НАТАЛЯ: Я нікуди не поїду. Хай Павлуша їде.

НІНА: Тоді «чіпа» ваша пропаде.

ВАРВАРА: Як це «пропаде»??

НІНА: Просто так. Лотерея – іменна! І на лотерею я подавала матір. І виграла чип саме вона!

Варвара спантеличена.

ВАРВАРА: Брешеш!

НІНА: Та чого мені брехати?!

Ніна йде геть.

ВАРВАРА: (схвильовано) Як же це так?? Іменна??

НАТАЛЯ: Не хвилюйся, доню!

ВАРВАРА: Не може такого бути! Це вона знарошне так сказала, щоб мене позлити... Щоб нас позлити. Щоб ми посварились. Це вона все підстроїла!

НАТАЛЯ: Та хай Павлуші буде та чіпа! Я ж не проти!

НІНА: (здалеку, кричить) Чип – іменний! І по програмі проходить матір!

Варвара спішить до Павлуши.

ПАВЛУША: Мамо, а що значить і-і-і...?

НІНА: (здалеку, кричить) Іменний!!!

ВАРВАРА: Нічого, синку. Поставлять тобі чип. Я, ось, все виясню. Поїду в центр, і все визнаю. Не хвилюйся, моє сонечко. Все буде добре.

В ЗАТЕМНЕННЯ

ДІЯ ДРУГА

СЦЕНА ЧЕТВЕРТА

В кімнаті Наталя та Павлуша. Наталя сидить на дивані.

ПАВЛУША: Ти випила свої лі-лі-лі-ліки?

НАТАЛЯ: Ні, онучку. Подай мені скляночку води.

ПАВЛУША: А яку пі-пі-пі-пігулку?

НАТАЛЯ: «Кваніл». В квадратній коробочці. Он, бачиш?

Павлуша подає Наталі пігулки та воду. Наталя випиває пігулку, запиває.

НАТАЛЯ: От бачиш, який ти чемний хлопець. Вже ти майже дорослий. Пам'ятаєш літеру «А»?

ПАВЛУША: «А» пам'ятаю. Нас ви-ви-ви-вихователька вчила.

НАТАЛЯ: Гарна у вас вихователька.

ПАВЛУША: От виросту, пі-пі-піду на роботу і бу-бу-бу-буду гроші за-за-за-за...

НАТАЛЯ: Заробляти?

ПАВЛУША: Так! Поставлю чип і бу-бу-буду багато за-за-за-заробляти. Я тоді собі ку-ку-ку-куплю ба-а-а-агато жуйок і цу-цу-цу-цукерок. Я і тобі да-а-а-ам.

НАТАЛЯ: Я вже цукерок не люблю. Бо від них зуби болять.

ПАВЛУША: А ро-озкажи, як я був ма-ма-ма-ма-ма...

НАТАЛЯ: Маленьким?

ПАВЛУША: Так. Ма-ма-маленьким.

НАТАЛЯ: Ще раз?

ПАВЛУША: Ти давно ка-ка-ка-азала. Я вже і за-а-абув.

Наталя встає.

НАТАЛЯ: Коли ти був маленьким, я брала тебе на руки і колихала. І співала тобі пісеньку, коли ти не хотів спати.

ПАВЛУША: Яку?

НАТАЛЯ: Колискову.

ПАВЛУША: Про ко-ко-ко-ко...

НАТАЛЯ: Про котика. Так, про котика (співає)

Котику сіренький, котику маленький,
Котку волохатий не ходи до хати.
Не ходи до хати, не буди дитяти.
Дитя буде спати, котик – воркотати.

Ой, на Кота воркота,
На дитинку – дрімота.
А-а-а-а! А-а-а-а!

Ой, ну, люлі, Котку, не йди на колодку,
Не йди на колодку, бо заб'єш головку.
Та буде боліти, нічим завертіти.

Ой, на Кота воркота,
На дитинку – дрімота.
А-а-а-а! А-а-а-а!

Наталя підходить до Павлуши та гладить його по голові, обіймає та сумно дивиться вбік.

ПАВЛУША: Я вже й спа-па-па-пати захотів.

НАТАЛЯ: Скоро повинна прийти мама. Поїмо та будемо відпочивати.

ПАВЛУША: А я був слухня-а-а-аним?

НАТАЛЯ: Ну, звісно, що слухняним. Ти ж в нас слухняний хлопчик. Такий любий і гарний.

ПАВЛУША: А ме-ме-ме-ме-мене дівчата бу-бу-бу-будуть любити?

НАТАЛЯ: А ти хочеш, щоб вони тебе любили?

ПАВЛУША: Так. Я ж бу-бу-бу-буду з ними займа-а-а-атись...? (щось шепоче на вухо Наталі)

Наталя на мить торопіє. Потім приходить до тями.

НАТАЛЯ: Не знаю, онучку.

ПАВЛУША: А ти з скле-скле-скле-скле...

НАТАЛЯ: Павлушо!

ПАВЛУША: Склеротиком займалась той-во? Ну, се-се-се-се...

НАТАЛЯ: Сексом?

ПАВЛУША: Так!

НАТАЛЯ: Павлушо, ти ж в нас чемний хлопець. Хіба так можна казати на Віктора Петровича? Він же може образитись.

ПАВЛУША: Точно.

НАТАЛЯ: І він вже не склеротик. Ти давно його бачив?

ПАВЛУША: Ну, тоді, ко-ко-ко-коли йому чип по-о-о-о-оставили в го-го-го... Сюди. (показує на свою голову) Його не-не-немає в дворі вже.

НАТАЛЯ: Мабуть, займається своїми справами. Давно провідував.

ПАВЛУША: А мо-мо-мо-може в нього вже за-за-за-за-завелась ді-ді-ді-ді...?

НАТАЛЯ: Дівчина?

ПАВЛУША: Так. Тьолка.

НАТАЛЯ: Не знаю, онучку. Віктор Петрович вже таким парубком став, що може й завелась...

ПАВЛУША: А на ме-ме-мене На-а-астя так див-див-дивилась на ма-а-айданчику-ку.

НАТАЛЯ: Як, Павлушо?

ПАВЛУША: Лю-у-убить ме-ене.

НАТАЛЯ: З чого ти взяв?

ПАВЛУША: Бо я зна-зна-знаю.

НАТАЛЯ: Просто знаєш?

ПАВЛУША: Так. Зна-зна-а-аю... Я теж її лю-лю-лю...

Чується дзвінок в двері.

ПАВЛУША: Ма-ма-ма-мама прийшла! Я ві-ві-відчиню.

Павлуша йде геть. За мить повертається. Слідом в кімнату заходить Віктор.

ПАВЛУША: Це не ма-ма-ма-ма. Це Віктор скле-скле-скле...

НАТАЛЯ: (перебиваючи) Петрович!

ВІКТОР: Так. Віктор Петрович. Здрастуйте, Наталю Олександрівно.

НАТАЛЯ: Добрий вечір.

ПАВЛУША: Можна мені у Ні-ні-ні-ні-нінину кімнату по-по-погратись?

НАТАЛЯ: Можна. Тільки нічого там не поламай та не розбий. Бо Ніна буде сваритись.

ПАВЛУША: Не бу-буду. Я її косметику по-по-по-по...

НАТАЛЯ: Подивись.

ПАВЛУША: По-одивлюсь.

Павлуша йде геть.

НАТАЛЯ: Як ви, Вікторе Петровичу?

ВІКТОР: Та, потихеньку.

НАТАЛЯ: Щось давно заходили. Вам, певно, зараз ніколи, після вживлення тієї чіпи?

ВІКТОР: Не те, щоб ніколи. Просто з'явилося стільки справ, які я весь час відкладав.

НАТАЛЯ: Так-так. Тепер саме час все наверстати.

Наталя йде до вікна. Віктор теж йде до вікна, але стає з іншого боку. Обоє дивляться кудись за вікно.

НАТАЛЯ: І чим же ви займаєтесь зараз?

ВІКТОР: Чим я тільки не займаюсь... Книжки читаю, записався на безкоштовну оздоровчу гімнастику для пенсіонерів в клубі «Здоровий дух». Вечорами ходжу туди. Зранку пробіжка.

НАТАЛЯ: В мене теж пробіжка зранку. До ванни та назад.

ВІКТОР: Мені простіше. Три кілометри навколо озера.

НАТАЛЯ: Біля нашого? Що на районі??

ВІКТОР: Так. Там, до річч, лебеді зараз живуть. Стільки людей підгодовує їх. Вже й гусенят за собою водять.

НАТАЛЯ: Ти бач як... Я була там минулого року. Ще до того, як мені стало зле. То лебедів ще не було.

ВІКТОР: От тепер є...

НАТАЛЯ: То вам дійсно тепер ніколи...?

ВІКТОР: Ніколи...

Наталя дивиться на Віктора. Віктор відводить очі вбік.

ВІКТОР: То, я піду вже, Наталю Олександрівно?

НАТАЛЯ: Навіть чаю не вип'єте? З вашим улюбленим варенням зі свіжої смородини.

ВІКТОР: Не можу баритись. Мене чекають... Я ж зараз йду в тренажерну залу. З 18 до 19 пенсіонерам безкоштовно... Вирішив себе привести до ладу, бо за останній час геть розгубив форму.

НАТАЛЯ: Так, це треба... Тоді, заходьте не пельмені...

ВІКТОР: Домовились... (дивиться на аромалампу) А що, не працює, чи що?

НАТАЛЯ: Не знаю. Щось перестала світитись. І гарантії на неї вже немає. Стоїть... Треба викинути...

Віктор йде до виходу, час від часу зупиняючись та обертаючись до Наталі, яка проводить його поглядом.

ВІКТОР: До побачення, Наташо.

НАТАЛЯ: До побачення, Вітю.

Віктор йде геть.

Наталя мить стоїть посеред кімнати. Дивиться в бік, куди пішов Віктор.

Заходить знервована Варвара, але намагається приховати свій стан.

ВАРВАРА: А чого це ви стоїте посеред хати, мамо??

Наталя мить задумлива.

ВАРВАРА: (торкається Наталю за руку) Все гаразд, мамо?

НАТАЛЯ: Так, доню. Все гаразд. Віктор Петрович заходив...

ВАРВАРА: Зрозуміло. Віктору Петровичу зараз не до нас... Нехай поки не заходить. Бо ви тільки хвилюєтесь потім. ...А де це Павлуша?

НАТАЛЯ: Грається у Ніни.

Заходить Павлуша.

Наталя крокує до вікна та дивиться на вулицю.

ПАВЛУША: Мамо!

ВАРВАРА: Дивись, що я тобі принесла. (протягає Павлуші коробку великих пазлів для малих дітей) Це тобі. Що треба сказати?

ПАВЛУША: (бере пазли) Хочу мо-мо-мо-мо...

ВАРВАРА: Морозиво буде іншим разом, синку. Я потім куплю і тобі і бабусі...

ПАВЛУША: Мо-мо-морозива.

Павлуша сідає на диван та починає розкладати пазли.

НАТАЛЯ: А де ти так довго була, доню?

ВАРВАРА: Їздила ж в той центр Маска.

НАТАЛЯ: І що? Коли Павлуші будуть ставити чіпу?

Варвара дістає з сумочки цигарки та запалює. Тримає в руці, але не курить.

ВАРВАРА: Синку, принеси з кухні попільничку. Попільничку.

ПАВЛУША: По-по-по...

ВАРВАРА: Попільничку. На холодильнику стоїть така маленька вазочка. Невеличка.

ПАВЛУША: На-на-навіщо??

ВАРВАРА: Чуєш, що кажу, любий?

Павлуша біжить геть.

ВАРВАРА: (сама собі) Після смерті. Тільки після смерті...

Павлуша приносить попільничку. Варвара кладе на попільничку цигарку.

ПАВЛУША: Ма', що таке?

ВАРВАРА: Нічого, синку.

Заходить Ніна.

НІНА: Щось я не второпала. Ти що, вже палити почала?

ВАРВАРА: От як ти повернулась, так і почала. Нерви заспокоюю. (тушить цигарку об попільничку)

НІНА: Дрябни настоянки глodu. Кажуть, допомагає. І дешевше.

ВАРВАРА: Зі своєї практики знаєш? Дякую.

НІНА: Не з тієї ноги встала? То я ж не винна.

НАТАЛІЯ: Не сперечайтесь.

НІНА: Я її не займаю. Хай і мене не займає.

ВАРВАРА: Не чіпляйся до мене.

НІНА: Кому ти треба?!

В Ніни дзвонить телефон.

ПАВЛУША: Хто це дзво-дзво-дзвонить, Ніно?

НІНА: Папка твій дзвонить... (в слухавку) Алло. Так. Привіт, Генко...

ВАРВАРА: Сволота! Яка ж ти сволота!

НІНА: Відчепись!

ВАРВАРА: Якби знала, що ти такою виростеш, то з колиски вивернула б у канаву!

НАТАЛІЯ: Заспокойтесь! Ви ж сестри!

ВАРВАРА: Мамо, ви ж бачите, як вона себе поводить!

НІНА: (Варварі) Відчепись, кажу. Поки не вигнала з квартири. (с смартфон) Так, так...

ВАРВАРА: Зараз. Вже біжу, аж спотикаюсь. Ми тут зареєстровані. Не має права вигнати дитину.

НІНА: Не переживай. Я знайду де купити право...

Ніна йде геть.

Варвара на мить замислюється.

ВАРВАРА: (не голосно, з надією) Точно! Купити!

ПАВЛУША: Що ку-ку-ку-купити, мам? Мо-мо-мо-мо...?

ВАРВАРА: Так, синку. Морозива.

Варвара бере свій телефон.

ВАРВАРА: (в слухавку) Алло, кума? Це я... Так, і я рада чути... Як ти?? Добре.. Тут в мене така справа... Ти зараз ж працюєш на швидкій? Чудово... Терміново треба зустрітись, Людо. Можеш? Ні, терміново... Гарзд.

Варвара бере свою сумочку зі столу.

ПАВЛУША: Ма, ку-ку-ку-куди ти?

НАТАЛЯ: Доню, ти надовго? Куди це ти? Ти ж тільки прийшла.

ВАРВАРА: Я скоро повернусь, мам. Морозива вам куплю.

ПАВЛУША: Ура!

ВАРВАРА: (Павлуші) Слухайся бабусю. Дивись.

Варвара йде геть.

Заходить Ніна.

НІНА: Мам, то ти готова?

НАТАЛЯ: До чого?

НІНА: До імплантації.

ПАВЛУША: Мама ме-ме-ме-е-ені казала, що ме-ме-ме-ме-е-ені поставлять чип в... (показує на свою голову)

НІНА: Куди?

ПАВЛУША: Го-го-го-го...

НІНА: В голову?

ПАВЛУША: Го-го-го... (показує на голову) Сюди!

НІНА: Нажаль, не цього разу. Пробач, любий.

ПАВЛУША: Як??? То ме-ме-ме-ме-мені не буде чи-и-и-ипа??

НАТАЛЯ: Буде, онучку. Буде.

НІНА: Ма, не обнадіюй хлопця. Краще вже хай знає правду... (Павлуші) Павлуша, бабуся потрапила в іменну програму. Розумієш? Такі правила і їх не можна порушувати. Кожен має шанс. І не можна його втрачати.

ПАВЛУША: Ніно, чого ти та-а-а-ака?

НІНА: Яка?

ПАВЛУША: Зла.

НІНА: Хіба ж я зла?? Пляшечку тобі подарувала. Жуйками пригощаю. І правду тобі кажу...

ПАВЛУША: Ні, ти не хо-хо-хо-хо-хочеш, щоб мені чип по-по-по-поставили в го... (показує на голову) Сюди.

НІНА: Я хочу. Але ж і бабуся теж хоче.

НАТАЛЯ: Не хоче.

ПАВЛУША: Чуєш, Ніно? Вона не хо-хо-хо-хо-хоче. А я хо... я хо... я хо... хо...!!

НІНА: Бабуся хоче.

НАТАЛЯ: Ніно, перестань! Йди в свою кімнату. Не травлуй хлопцю і так хвору психіку...
(Павлуші) Павлушо, не хвилюйся. Заспокойся, онучку...

Ніна крокує в свою кімнату.

НІНА: Нічого. В понеділок поїдемо в центр. Це не надовго. Будеш новою людиною.

Ніна зникає.

НІНА: (здалеку) Потерпіть пару днів та вже будете дихати на повні груди зі своїм склеротиком.

Павлуша сідає до Наталі на диван та дивиться на неї. Наталя сумно дивиться на Павлушу та обіймає його. Павлуша хилиться до Наталі.

СЦЕНА П'ЯТА

В кімнаті нікого.

Заходить Варвара з сумочкою. Розмовляє в смартфон.

ВАРВАРА: (в смартфон) Так, Людочко, так... Ти мене дуже виручила, кума... Ти навіть не уявляєш, як ти мене виручила... Звісно, між нами. Ти ж мене знаєш... Дякую, дякую, і тобі. Потім зустрінемось та побалакаємо. Я все тобі розкажу...

Варвара вимикає смартфон та дістає з кишені папірець. Видно, що це якийсь документ.

Мить Варвара дивиться на документ та ледь усміхається. Видно, що вона задоволена. Полегшено зітхає та з надією притуляє документ до грудей.

Заходять Наталя та Ніна.

НАТАЛЯ: Доню, це ти? Повернулась вже?

Варвара похапцем ховає документ в кишеню.

НАТАЛЯ: А Павлуша де ж? Не забрала?

ВАРВАРА: На гойдалці лишився в дворі погойдатись. Як ви? Все гаразд?

НАТАЛЯ: Сподіваюсь.

ВАРВАРА: Не ображав вас ніхто...? (коситься на Ніну)

НІНА: Ой, мати Тереза наша вишукалась. Втішальниця... Можна подумати, тільки ти в нас сердобольна.

ВАРВАРА: Ти точно на втішальницю не схожа.

НІНА: (іронічно) Чого ж бо? Я вмію втішати не гірше тебе...

НАТАЛІЯ: Годі вам! Схаменіться.

ВАРВАРА: (Ніні) Йди звідси, куди йшла.

Ніна йде геть.

ВАРВАРА: Тиск міряли? Давайте я подивлюсь.

Варвара дивиться на смарт-тонометр, що на зап'ястку Наталі. Натискає там кнопки.

НАТАЛІЯ: Ти впоралась зі своїми справами?

ВАРВАРА: Так.

НАТАЛІЯ: Бачу, що все вийшло.

ВАРВАРА: Сподіваюсь. (дивиться на апарат) Ой, мамо, та у вас тиск підвищився.

НАТАЛІЯ: А почуваюсь добре.

ВАРВАРА: Треба пігулку випити. Це, певно, через ту...

НАТАЛІЯ: Ну, годі тобі... Припиніть це. Що було, то вже минуло.

Варвара бере зі столу пігулки та дає Наталі.

ВАРВАРА: Скільки вона нам нервів витріпала...! Вже ж наче і доглядали, і піклувалися, а все одно виросла такою стервозною. І батько не таким був, а вона така...

НАТАЛІЯ: То я винна, а не ти.

ВАРВАРА: Чого ви?

НАТАЛІЯ: Бо, мабуть, любові своєї занадто мало давала.

ВАРВАРА: Ременяки їй, а не любові.

НАТАЛІЯ: Та тепер, мабуть, вже пізно... Але, сподіваюсь.

ВАРВАРА: До речі. (Варвара бере Наталю за руку) Нам же післязавтра в клініку.

НАТАЛІЯ: Так, доню. Я пам'ятаю. Вже так чекаю... Вже до мене Віктор Петрович не заходить. Ніколи йому. Все він зайнятий то фітнесом, то віршами своїми. Мабуть вже й тьолок ганяє. Відбою від них не має. Забув мене...

ВАРВАРА: А Павлуша мене все розпитує: «Чи скоро? Чи скоро вже?»

НАТАЛІЯ: Скоро. Вже коли поставлю чіп, то може вже і я піду на фітнес та буду все робити правою рукою. (намагається підняти праву руку, але не може) Ніяк вона мене не слухається. А ще й останнім часом чогось праву шокую погано відчуваю... Чого б це??

ВАРВАРА: Директор інтернату розказував, що одному хлопцю... такому, як Павлуша по рокам... то батьки за кордоном поставили чип. Змогли собі дозволити таку розкіш...

НАТАЛІЯ: І як?

ВАРВАРА: Не уявляєш! Хлопець став іншою людиною. Директор сам в шоці, мам. Чуєш? Каже, той хлопчина приходив, всім подякував, квіти подарував. Таким щасливим той хлопець був... (зітхає) Так мені хочеться, щоб і моя дитина щасливою була, мамо.

НАТАЛІЯ: Так, а що ж мені зробити, донечко моя? Скажи. Я все зроблю. Я б віддала ту чіпу Павлуші, аби ви щасливі були. Тільки ж бачиш, що не дозволяє програма та Маскова. За гроші можна купити, а по програмі, то тільки так.

ВАРВАРА: За умовами програми центру чип не можна передавати третім особам. Але, в разі, якщо трапляється форс-мажор, то чіп може передаватись по програмі найближчому родичу...

НАТАЛІЯ: Який «форс-мажор»??

ВАРВАРА: Ну, в разі смерті учасника програми чип може перейти до кровного родича за бажанням. А в разі відмови родичів, чип знову розігрують в програмі лотереї.

НАТАЛІЯ: То мені треба вмерти, щоб Павлуші чіпа мого віддали??

ПАУЗА

Варвара гладить Наталю по руці.

ВАРВАРА: Ні, мамо. (дістає з кишені документ) Ось. Ти ж пам'ятаєш Людку, хрещену Павлуши? Вона зараз на швидкій працює.

НАТАЛІЯ: Так. А може й ні.

ВАРВАРА: В неї є деякі знайомства у вищих кабінетах в лікарні. То ж... Я попросила в неї свідоцтво про смерть... Справжнє.

Варвара показує Наталі документ. Наталя дивиться на свідоцтво.

НАТАЛІЯ: Нічого не бачу. Це що?

ВАРВАРА: Це документ про вашу смерть.

НАТАЛІЯ: Я вже померла?!

ВАРВАРА: Сьогодні.

НАТАЛІЯ: То це я в пеклі, чи в раю?

ВАРВАРА: Ще поки на землі, мамо.

НАТАЛІЯ: І куди ж мені тепер? В пекло, чи до раю?

ВАРВАРА: В село.

НАТАЛІЯ: В яке село?

ВАРВАРА: В Світанкове.

НАТАЛІЯ: А там що?

ВАРВАРА: Там будете жити в будинку Людки. Я про все з нею домовилась.

НАТАЛІЯ: А як же...??

ВАРВАРА: Все домовлено. В нашій країні за гроші ж можна все вирішити... Я заплатила. Здам ваше посвідчення, свідоцтво в мене є. То ж, в центрі мають прийняти документи про вашу смерть і тоді...

НАТАЛІЯ: Павлуші поставлять замість мене?

ВАРВАРА: Так, як Павлуша найближчий родич і потребує, то так. Я, як мати, підпишусь.

Наталя мить міркує.

ВАРВАРА: Це не назавжди! На деякий час. Ми потім з'їдемо на іншу квартиру і вас заберемо до себе. Щоб тут не світитись. Подамо потім заяву про втрату документа і візьмемо інше ім'я. І все буде добре.

НАТАЛІЯ: Але ж моя пенсія пропаде...

ВАРВАРА: Не хвилюйтесь. Я все владнаю. Вам треба просто з'їхати завтра в село. Я домовилась про машину. Зберемо речі і поїдемо.

НАТАЛІЯ: А як же моя Ніна?

ВАРВАРА: Я щось придумую. Ти їй поки нічого не кажи, бо вона підніме скандал такий... Все зіпсує. Добре, мамусю?

Наталя дивиться в документ. Думає.

В кімнату заходить Павлуша. У нього розбитий ніс.

Слідом заходить Ніна.

Варвара забирає в Наталі свідоцтво та похапцем ховає в кишеню. Ніна це помічає.

ВАРВАРА: А що це з тобою, синку...?? Ти впав, чи що?

Варвара спішить до Павлуши, хустинкою витирає носа.

ПАВЛУША: По-о-обився з Ві-і-італіко-ко-ком.

ВАРВАРА: Господи! Чого, синку? Не вистачало мені ще бійок!

ПАВЛУША: Він На-а-астю обра-а-ажав... А я за-за-заступи-и-ився.

ВАРВАРА: Ти вже битись почав??

ПАВЛУША: Він мене «де-е-ебілом» назва-а-ав. Ніна його за-за-за-заставила вибачитись, а по-по-по-потім прогнала з май-май-май-май...

НІНА: Майданчика.

ПАВЛУША: Май-майданчика.

ВАРВАРА: Не засмучуйся. Ти в мене найкращий хлопець.

ПАВЛУША: Я знаю, ма-ма-ма-мамо.

НІНА: Ті Насті ще будуть бігати за таким парубком як ти, Павлушо.

ВАРВАРА: Будуть. Ще таких Насть буде і буде...

ПАВЛУША: І ми ра-ра-разом буде-е-емо гра-а-атись... Мамо, дай ме-е-ені їсти.

НІНА: Парубки - вони такі. Іноді й бійки за дівчат влаштовують...

ВАРВАРА: Павлуша більше не буде битись. Правда, синку? Ходімо на кухню. Ходи зі мною.

НІНА: Правильно, Павлуша. Треба вміти за себе постояти. І за дівчину теж...

Варвара обіймає Павлушу і вони разом йдуть геть.

НІНА: Що вона задумала?

НАТАЛЯ: Не знаю, Ніно.

НІНА: Бачу, що вона щось задумала. Не хочете мені признаватись? Знову?

Ніна з докором дивиться на Наталю.

НІНА: Нічого не змінилось.

НАТАЛЯ: Зажди, Ніночко. Я просто так хотіла, щоб ту клятву чіпу Павлуші поставили.

НІНА: Чип, а не чіпа.

НАТАЛЯ: Та, яка різниця. Просто я вже стара, а Павлуша хлопець молодий. В нього ж крім Варвари нікого немає. Хто йому в житті такому допоможе?? Як з Варварою щось трапиться, він же в інтернаті там на все життя залишиться...

НІНА: Та, не хвилюйтесь. Раніше і пластичні операції коштували не одну тисячу, а зараз їх може зробити кожен. Так і з чипами буде. Ще декілька років і вони подешевшають. І тоді й Павлуші назбираємо грошей та купимо.

НАТАЛЯ: Не тіш себе. Такі речі не подешевшають. Бачиш, яка лотерея? Скільки охочих! І всі нужденні. Багаті ставлять, а такі, як ми – тільки на чудо й сподіваємось. Так завжди було. Багатим все, а бідним – недоїдки.

НІНА: Подешевшають. Тільки вам здоров'я може не дозволить чекати, а Павлуша може й зачекати. Ви не уявляєте, як я рада, що ми в лотерею виграли. Я навіть і не сподівалась на таке чудо... Значить, не така я вже й безнадійна.

НАТАЛЯ: Ти мене пробачиш?

НІНА: За що, ма'?

НАТАЛЯ: За все...

НІНА: За все?

Ніна мить дивиться на Наталю та обіймає її.

НІНА: Ти ж моя мати. Одна залишилась. Ти мене любиш?

НАТАЛЯ: Так, доню.

НІНА: І я тебе. Не будеш більше сердитись на мене?

НАТАЛІЯ: Ні. Ти ж хороша моя.

*Наталя і Ніна обіймаються.
Заходять Варвара та Павлуша.*

ПАВЛУША: А чого ви о-о-о-бійма-а-аєтесь?

НІНА: Бо ми родичі з бабусею. Чи ти не знав?

ВАРВАРА: Гарбузові...

НІНА: (Варварі) Ага. Обізвалась жовта диня...

ВАРВАРА: Йди звідси, гірка редька.

НІНА: У вірші такого не було.

ВАРВАРА: Проте, про тебе.

Ніна йде геть.

ВАРВАРА: Мамо, ви нічого їй не казали?

НАТАЛІЯ: Годі вам, Варваро. Перестаньте вже ворогувати.

ВАРВАРА: Ти віриш цій лицемірці?

НАТАЛІЯ: Вірю. Тепер вірю.

ВАРВАРА: А я ні на мить. Яка була паскуда, така й залишилась.

НАТАЛІЯ: Ти вже не кидай її ніколи. Приглядай завжди за нею.

ВАРВАРА: Та вона нас скоріше в могили зажене.

НАТАЛІЯ: Обіцяєш?

ВАРВАРА: Так.

НАТАЛІЯ: Щоб вже приглядала за нею, як мене не стане.

Заходить Ніна. Іронічно посміхається.

НІНА: Вибачте, що заважаю...

ВАРВАРА: Що таке? Щось хотіла?

НІНА: Та я спитати тільки зайшла на скільки годин в церкву завтра?

ВАРВАРА: В яку церкву?

НІНА: На службу за упокой.

ВАРВАРА: А хто вмер? Хтось з сусідів??

Ніна дістає з кишені свідоцтво про смерть Наталі.

НІНА: Я всі твої нички знаю... (суворо, Варварі) Думала, я така олігофренка, як дехто??

НАТАЛІЯ: (Ніні) Доню, заспокойся.

ВАРВАРА: Віддай негайно!

Варвара починає гонитву за Ніною, щоб відібрати документ.

ПАВЛУША: Не до-оженеш! Не впі-впі-впі-впі...

НІНА: Не впіймаєш!

ПАВЛУША: Впі-впіймаєш!

НІНА: Хотіла повернути аферу??

ВАРВАРА: Віддай, гадюко!

ПАВДУША: Мамо, в куток її же-же-же-же...

НАТАЛІЯ: Заспокойтесь!

ВАРВАРА: Віддай. Що ти робиш? (Наталі) Мамо, не хвилюйтесь. (Ніні) Віддай негайно, стерво!

ПАВЛУША: Сте-сте-стерво!

НІНА: А ти забери!

Варвара кидається на Ніну, але та встигає розірвати документ на декілька частин.

Варвара завмирає на мить, а потім кидається на Ніну.

Ніна вивертається. Біжить до Наталі, яка сидить на дивані.

Варвара збирає папірці, ледь стримуючи сльози.

ВАРВАРА: (відсторонено) Я ж за цей папірець всі свої заощадження віддала...!! Сволота ти!

НІНА: (Наталі) Он ви як зі мною?? Мамо, я ж для вас так старалась! А ви за старе взялись. Знову мене ні за кого не рахуєте? А мене ви спитали? Зі мною порадились? Знову самі все тихенько хотіли повернути, а мене мов і немає. Та навіщо було народжувати, якщо весь час зі мною так?

Наталія схиляється на диван.

ВАРВАРА: Йди геть! Йди звідси і щоб тебе тут не було. Бачиш, матері погано. Тоді не добила, так зараз доб'єш.

НІНА: (Варварі) Так це ж тобі на руку! Ти вже геть здуріла! Клініка? Тобі вже самій треба ставити, бо дах поїхав через той чип.

Варвара йде до столу та крапає в склянку ліки для Наталі.

Ніна йде в свою кімнату.

НІНА: (на ходу) Тільки така афера у вас вже не пройде. Я всім розкажу, що ви жива та здорова і їдете на вживлення в центр Маска.

Ніна зникає.

ПАВЛУША: Ніна так хоче, щоб ме-ме-ме-ме-ме-мені чип не ставили в го-го-го...? (показує на свою голову) Мама, чого вона не хо-хо-хо-хо-хоче? Вона мене не лю... лю... лю...?

Варвара дає Наталі ліки.

ВАРВАРА: Мамо, випийте ліки. Вам же не можна хвилюватись...

НАТАЛІЯ: (випиває ліки) Залиште мене.

ПАВЛУША: Бабусю, то-то-то-тобі по-по-по...?

ВАРВАРА: Погано.

ПАВЛУША: Погано?

НАТАЛІЯ: Залиште мене. Мені треба відпочити.

Наталя лягає на диван.

Варвара і Павлуша відходять в сторону до виходу.

ПАВЛУША: Ма-ма-ма-мамо, я що, так ніколи й не ста-ста-ста-стану...?

ВАРВАРА: Станеш, синку. Неодмінно станеш.

Павлуша бере у Варвари з рук шматок паперу.

ПАВЛУША: А що це во-во-вона по-по-по-порвала?

ВАРВАРА: Твій шанс на порятунок, синку.

ПАВЛУША: Тепер шансів не-не-не-не...?

ВАРВАРА: (задумливо) Є. Шанси завжди є... Йди, синку в свою кімнату.

ПАВЛУША: А ти?

ВАРВАРА: І я йду. Біжи, я наздожену.

Павлуша йде геть.

Варвара дістає смартфон. Мить дивиться на нього. Переводить погляд на Наталю.

Варвара повільно йде до виходу та дзвонить по мобільному.

ВАРВАРА: Алло, Людочко... Так, я. Знову... Дякую тобі за все, кума... Але, потрібна твоя допомога. Можеш завтра зранку зі мною зустрітись? На скорій? То я під'їду... До зустрічі, рідненька... Ти так мене виручила, моя дорогенька... До зустрічі...

Варвара йде геть.

В ЗАТЕМНЕННЯ

СЦЕНА ШОСТА

Віктор біля столу вмикає аромолампу, тримає в руці викрутку та плоскогубці. Вмикає аромолампу.

На дивані сидить Наталя.

Чується голос диктора з телевізору. Йдуть новини.

ВІКТОР: Тепер все гаразд...

НАТАЛЯ: Що значить справжній чоловік...

ВІКТОР: Це дрібниця...

НАТАЛЯ: Хто ті новини дивиться?! Новини, то для лохів.

ВІКТОР: Я теж так вважаю. Одна брехня та пропаганда. Вимикайте.

НАТАЛЯ: А я для вас ввімкнула... Думала, ви слухаєте.

Наталя вимикає пультом звук.

Віктор йде до вікна та дивиться на вулицю. Комуś махає.

НАТАЛЯ: Кому це ти, Вітю, махаєш?

ВІКТОР: Сусідка наша. Світлана з другого під'їзду.

НАТАЛЯ: Вітольдівна?

ВІКТОР: Вона кожного ранку бігає на озері.

НАТАЛЯ: То, вам не сумно тепер разом бігати?

ВІКТОР: Ні, не сумно. Я тобі щось сказати хотів, Наташо.

НАТАЛЯ: І я тобі, Вітю. В мене новини хороші.

Наталя йде до грамофона та вмикає платівку. Звучить якась старовинна повільна пісня.

ВІКТОР: Ти пробачиш мені, що я тебе став рідко провідувати?

НАТАЛЯ: В мене ж тут немає тренажерів. Може б тоді заходив частіше...

ВІКТОР: Ми з Світланою Вітольдівною останнім часом проводимо багато часу разом. Виявляється, що в нас багато чого спільного. Вона теж вірші складає. І бігаємо ми разом. І, ти не уявляєш, ми навіть в одній фітнес-групі безкоштовно займаємось.

НАТАЛЯ: Неймовірно!

ВІКТОР: Уявляєш?!? Тому, я і хотів в тебе вибачитись за те, що майже не заходжу.

НАТАЛЯ: Та нічого. Скоро і я буду на озеро бігати...

ВІКТОР: (посміхаючись) Скоріше б вже. Тоді вже будемо разом всі бігати... А ще я хотів сказати, що Світлана мені зізналась в своїх почуттях...

НАТАЛЯ: (здивовано) Справді?? А ти?

ВІКТОР: Ну, я не знаю. Але, мені з нею так добре... Якесь відчуття в грудях дивне.

НАТАЛЯ: Як колись, в молоді роки?

ВІКТОР: Так. Точно. Саме в молоді роки... Хоча, я ще не відчуваю себе занадто старим...

НАТАЛЯ: Тоді, це мабуть кохання.

Віктор мить мовчки дивиться на Наталю. Наталя дивиться на Віктора.

ВІКТОР: Так, думаю, це кохання.

НАТАЛЯ: Тоді я рада за вас, Вікторе Петровичу. Прийміть мої вітання.

ВІКТОР: Дякую, Наталю Олександрівно... Сподіваюсь, ви не сердитесь?

НАТАЛЯ: Ні, не серджусь.

ВІКТОР: Це добре... А що ви мені хотіли розказати?

НАТАЛЯ: Та, пусте.

ВІКТОР: У вас все добре, я сподіваюсь?

НАТАЛЯ: Звісно. В мене все добре. От, щоку вже не відчуваю, рука не працює, тиск знову підскочив... А так - все нормально.

ВІКТОР: Ви кріпіться, Наталю Олександрівно... Дасть Бог, все буде добре.

НАТАЛЯ: Вашими молитвами, Вікторе Петровичу.

ВІКТОР: Тоді, я піду. Бо Світлана взяла квитки на «Білу Рабиню»...

НАТАЛЯ: На що??

ВІКТОР: Мюзикл в театрі йде новий. То Света дістала по-блату квитки. Зараз такий дефіцит! Аншлаги, то не до купишся.

НАТАЛЯ: Ви вже й по театрах почали ходити...?

ВІКТОР: Надолужуємо втрачене. Раніше не було можливості та здоров'я, а тепер і час є, і здоров'я дозволяє...

Наталя встає та показує лівою рукою Віктору до виходу.

Віктор крокує до виходу. Наталя йде слідом.

НАТАЛЯ: Дякую, що зайшли, Вікторе Петровичу.

ВІКТОР: Якщо ви не будете проти, то ми зайдемо наступного разу зі Світланою? Вона знає, що я вас провідую.

НАТАЛЯ: Думаю, не варто цього робити. Краще провести час цікавіше, ніж дивлячись у вікно та слухаючи класику на грамофоні.

ВІКТОР: Наташо...

Платівка закінчується. Музика стихає.

НАТАЛЯ: Дякую тобі, Вітю, що зайшов. Але, думаю, не варто більше тобі цього робити.

ВІКТОР: Ти образилась на мене?

НАТАЛЯ: Ні. Всього тобі найкращого, Вітю...

Наталя закриває очі та декілька разів повільно носом вдихає повітря, видихаючи його ротом.

Віктор мовчки йде.

В порозі зустрічається з Варварою та Павлушою.

ВАРВАРА: Здрастуйте, Вікторе Петровичу.

ВІКТОР: Здрастуй, Варваро. Павлушо. І до побачення.

ВАРВАРА: Ви вже йдете? Чаю не будете з нами пити?

ВІКТОР: Дякую. Чаю не хочеться. Але, дякую за пропозицію... Всього найкращого...

ВАРВАРА: То заходьте завтра на пельмені...

Віктор йде геть.

Варвара та Павлуша йдуть до Наталі.

ВАРВАРА: Мамо, щось трапилось?

НАТАЛЯ: Ні. Нічого такого.

Наталя йде до вази, в якій стоїть букет, що подарував Віктор. Мить дивиться на квіти, потім бере вазу та віддає Павлуші.

НАТАЛЯ: Ось, викинь їх, онучку. Вже вони не свіжі...

Павлуша несе вазу геть, за мить повертається.

ВАРВАРА: Щось ви така засмучена. Давайте я ваш тиск гляну.

Наталя дивиться на смарт-тонометр у Наталі на зап'ястку. Натискає там кнопки.

Павлуша в цей час лізе в сумку до Варвари.

НАТАЛЯ: Мамо, у вас тиск 200 на 130!! Ви що?? Негайно ліки...!!

ПАВЛУША: Ма', де моє мо-мо-мо-морозиво? (дістає невеличку пляшечку) Це що, знов лі... ліки??

Наталя спішиє до Павлуши.

ВАРВАРА: Віддай сюди. (забирає пляшечку та ховає собі в кишеню) Не потрібно ритись в сумочці, синку. Принеси, краще, склянку води з кулера, я бабусі ліків накапаю. Холодної з кулера... Не гарячої...

Павлуша йде геть.

Варвара бере сумочку та йде до Наталі, яка сидить на дивані.

ВАРВАРА: Мамо, я купила морозива. (показує пачку морозива) Всім по пачці. З'їмо сьогодні ввечері.

НАТАЛІЯ: Щось мені не хочеться.

ВАРВАРА: Завтра ж такий день важливий, мамо.

НАТАЛІЯ: Я пам'ятаю. Тільки не сердися ти на мене, доню?

ВАРВАРА: Звісно ні, мамо. Хіба ж ви винні, що така програма в тій лотереї?! Це ж і так за щастя, потрапити туди. Хоч комусь пощастило.

НАТАЛІЯ: Я б з радістю віддала ту чіпу Павлуші, аби могла.

ВАРВАРА: Нічого, мамо. Раз Бог так розпорядився, то нехай вже так і буде. Я теж подам Павлушу в лотерею. Може й йому пощастить.

НАТАЛІЯ: Я буду молитись.

ВАРВАРА: Я теж.

Варвара встає.

ВАРВАРА: Мам, я ж сьогодні взяла лосося на роботі. Справжнього. Шматочок мені Лідка відрізала. Клієнти залишили, то я попросила, щоб мені продали.

НАТАЛІЯ: Це ж дорого, доню. Справжній лосось?

ВАРВАРА: Ну, сьогодні ж такий день особливий. Я хотіла вас порадувати. Нічого... Зараз прийде Ніна, то зробимо бутербродів.

Варвара забирає сумочку та харчі та йде геть.

Наталія мить сидить непорушно.

Заходить радісна Ніна.

НІНА: Ма. Чого ти сидиш? Щось трапилось?

НАТАЛІЯ: Все добре. Просто думаю.

НІНА: Про завтрашній день?

НАТАЛІЯ: Про вчорашній, доню.

НІНА: Нічого, завтра має все змінитись. Поїдемо в центр, то повернешся додому зовсім іншою людиною. Я вже й таксі замовила і в центр подзвонила. Там вже на тебе будуть чекати.

НАТАЛІЯ: Дякую, доню. Дякую за все.

НІНА: Ма, я так рада! А ти сама?

НАТАЛЯ: Ні. Варвара з Павлушею на кухні.

Заходить Варвара з тацею, на якій стоять бутерброди з лососем.

ПАВЛУША: Дивись, Ні-ні-ніно, що в нас.

НІНА: Ого! Та у нас свято? Невже знайшла спонсора?

ВАРВАРА: Ні. На роботі купила.

НІНА: Ясно.

ВАРВАРА: Мий руки та завари чаю.

НІНА: Щось ти така добра...

ВАРВАРА: Набридло мені з тобою лаятись. Матір треба жаліти.

Ніна тисне плечима та йде геть.

Варвара на стіл ставить тацю. Підсовує стільці.

Наталя, Павлуша та Варвара сідають за стіл посеред кімнати.

ВАРВАРА: Спробуйте, мамо. Справжня червона риба.

ПАВЛУША: Че-че-че-червона... Я таку на ка-ка-ка...

ВАРВАРА: Картинках.

ПАВЛУША: Ка-картинках ба-а-ачив.

ВАРВАРА: А тепер скуштуєш.

НАТАЛЯ: Хай Павлуші. Я не хочу.

ВАРВАРА: Тут всім вистачить. Поїжте. Скуштуйте шматочок.

Наталя бере бутерброд та куштує.

ПАВЛУША: Бабусю, пра-пра-пра-правда ж сма-сма-сма...?

НАТАЛЯ: Дуже смачно. Вже й не сподівалась ніколи скуштувати.

ВАРВАРА: Поїжте.

Варвара дивиться на Наталю, як та їсть. В очах Наталі застигла журба.

Наталя дивиться на Варвару.

НАТАЛЯ: А ти чого не їси, донечко?

ВАРВАРА: Не хочу, мамо. Ви їжте.

НАТАЛЯ: Та, скуштуй і ти шматочок. Такий смачний бутерброд.

ВАРВАРА: Дякую. Їжте.

Барвара дивиться на Наталю сумними очима. Переводить погляд на Павлушу, який їсть бутерброд.

ВАРВАРА: Смачно, синку?

ПАВЛУША: Так. Навіть сма-сма-сма-смачніше, ніж су-су-су-су...

ВАРВАРА: Сухарики.

ПАВЛУША: Су-у-ухарики зі смаком лосо-со-со-сося.

ВАРВАРА: Звісно. Бо це справжній лосось. Лосось зі смаком лосося...

ПАВЛУША: Сма-а-ачно, як «О... рбіт-Ло-сось»!

ВАРВАРА: (посміхаючись) Як «Орбіт-Лосось»...

Заходить Ніна.

ВАРВАРА: Ніно, сідай і ти. З'їж бутерброд.

НІНА: (весело наспівує)

Сьогодні праздник у девчат:

Сьогодні будуть танцы!

И щёки девушек горят,

С утра горят румянцем...

ВАРВАРА: Бери, їж. Щось ти така задоволена...

НІНА: Так. Є чому радіти... (їсть бутерброд) Смачно.

ВАРВАРА: Ще морозиво в морозилці лежить.

НІНА: Щось на тебе не схоже, сестро? Ще вчора вбити мене хотіла, а сьогодні рибою червоною пригощає.

ПАВЛУША: Ще й мо-мо-мо-морозиво в мо-мо-мо...

ВАРВАРА: В морозилці.

ПАВЛУША: Так, мо-морози-и-илці...

НІНА: Ще й морозиво в морозилці. Ти часом не отруїти нас надумала?

ВАРВАРА: Знову за старе? Я хочу закопати цю сокиру ворожнечі. Завтра матір в клініку поїде, то ж поховаємо всі непорозуміння, що між нами були.

НАТАЛЯ: Це буде щастя для мене, коли я побачу своїх донечок разом. Без лайки, без образ.

ВАРВАРА: Пробачте нас, мамо.

НІНА: Так, ма. Не ображайся.

НАТАЛЯ: Ви не тримаєте на мене зла?

ВАРВАРА: Ні. Мамо, ти найдорожча людина на світі.

НІНА: Ми тебе дуже любимо.

НАТАЛЯ: Я вас теж люблю. І буду любити. Ви ж мої найдорожчі люди на цій землі.

ВАРВАРА: Ми ж родина одна.

НАТАЛЯ: (Варварі) Я пам'ятаю, як ти народилась, то була така холодна погода. Квітень таким був в той рік студеним. Ми думали, що весни й не буде зовсім, так було холодно. А в

палаті було так тепло, що ми й не хотіли повертатись в гуртожиток. Потім таксі викликала і поїхали до тата... А тато відмічав з товаришами на роботі твоє народження.

ВАРВАРА: Навіть з пологового не забрав.

НАТАЛІЯ: Ніколи йому було. На роботі весь час.

ВАРВАРА: Не виправдовуй. Знаю, що він був негідний тебе. Але, батьків не вибирають.

НАТАЛІЯ: Намучилась я з тобою. Все сама тягнула. Хворіла ти в дитинстві часто. Вже як піросла, то легше стало.

ПАВЛУША: А про Ні-ні-ні-ніну розка-а-ажи.

НІНА: А що про мене розказувати??

НАТАЛІЯ: Ніна була зовсім іншою. Народилась маленькою. Тато так чекав на неї. Зустрічав з пологовому в костюмі, з букетом квітів. Акушеркам торт привіз. Машиною нас забрав. Я спочатку думала, що й не виживеш. А воно лежало в мене під грудями та так жадібно молоко цюняло...

ПАВЛУША: Молоко цю-цю-цюняло? Ніна, ти мо-мо-мо-молоко цю-цю-цю...?

НІНА: Цюняла. Раз бабуся каже, то, певно, що цюняла...

ВАРВАРА: Я виняньчила.

НАТАЛІЯ: Так, доню. Ти ж була моя помічниця. Няньчила сестру. Любила її дуже.

ВАРВАРА: (Ніні) Ой, та тебе всі любили. Таке вже було солодке, що всі з'їсти хотіли...

НІНА: Так вже й всі? (мить дивиться на Наталю, потім відводить погляд)

НАТАЛІЯ: Всі любили тебе, Ніно.

НІНА: (зітхаючи) То було колись. Я інше пам'ятаю... Зараз все інакше.

НАТАЛІЯ: Пробачте мене за все. Не ображайтесь.

ВАРВАРА: Все добре, мамо.

НІНА: Все буде добре...

ВАРВАРА: (Ніні) Ти ж не сердишся на мене? Правда?

НІНА: Ні. Не серджусь. А ти на мене?

ВАРВАРА: Ти ж найближча моя людина. Сестра моя.

НІНА: А ти моя...

Ніна і Варвара обіймаються.

Ніна і Варвара обіймають схвильовану Наталю, яка витирає сльози щастя.

ПАУЗА

Всі встають з-за столу.

ПАВЛУША: А мо-мо-мо-мо...?

ВАРВАРА: Морозиво ж... Чай...

НІНА: Дякую. Я не хочу. Я піду відпочивати. Завтра буде дуже важливий день.

ПАВЛУША: Бабусю по-по-по-повезуть на чип?

ВАРВАРА: Так, синку.

ПАВЛУША: А ме-ме-ме-мене коли? Бабуся ж не-не-не-не хотіла.

НІНА: А тебе іншим разом. Потерпи трохи.

ПАВЛУША: Я не мо-мо-можу вже те-те-те-терпіти. Чого ме-е-е-ене в дворі де-де-де-де...?

ВАРВАРА: Ні, синку...

ПАВЛУША: Де-дебілом... на-а-а-азивають.

Варвара ледь стримує сльози та відвертається від всіх.

НІНА: Покажеш, хто на тебе так каже. Я з ними побалакаю.

ПАВЛУША: Сергій з третього. ...І Ві-ві-ві-віталік з 41.

НІНА: Впіймаю я того Віталіка, то вуха відкручу. Той Віталік сам неук.

ПАВЛУША: (Варварі) Ме-е-ені снилось, що ме-ме-ме-мені поставили чип (показує на голову) в го... го... го... Го-го-го... Голову. В голову!

ВАРВАРА: В голову??

ПАВЛУША: Голову!

Варвара обіймає Павлушу, втішає.

Ніна йде до Наталі.

НІНА: (Павлуші) Бачиш, і не так складно... (Наталі) Спокійної ночі, мамо.

НАТАЛЯ: Добраніч, доню.

НІНА: Завтра все буде інакше. Я тебе люблю.

НАТАЛЯ: Я тебе теж...

НІНА: В мене така для вас новина...! (посміхається та кладе долоню собі на живіт) Повернешся з клініки, то буде тобі гарний сюрприз...

НАТАЛЯ: А що за новина? Гарна?

НІНА: Так. Дуже...

Ніна всміхається та йде геть.

НІНА: (на ходу) Всім добраніч.

ВАРВАРА: (Павлуші) Прощайся з бабусею та ходи в свою кімнату.

ПАВЛУША: До-о-обраніч, ба-ба-ба-ба.... Бабусю.

ВАРВАРА: Гарно прощайся... Обійми бабусю.

Павлуша обіймає Наталю. Мить завмирають з Наталею в обіймах.

Варвара дивиться на це, всміхається. Видно, що її переповнюють емоції, але жінка стримується.

Павлуша йде геть.

Варвара повертається до Наталі. Змахує зі щоби сльози.

НАТАЛІЯ: Чого ти плачеш, доню?

ВАРВАРА: Та, нічого. Щось сум напав.

НАТАЛІЯ: Все ж буде добре.

ВАРВАРА: Так. Буде. Ви мене любите, мамо?

НАТАЛІЯ: Люблю, доню. Ти ж моя первісточка. Найулюбленіша донечка.

ВАРВАРА: Я вас теж дуже люблю, мамо... Ви пробачите мене?

НАТАЛІЯ: Я не тримаю на тебе зла, моя хороша. І ніколи не буду тримати.

Варвара йде до грамофону та вмикає музику. Потім йде до Наталі та міцно обіймає її, при цьому починає плакати, але намагається стримуватись.

ПРИМІТКА: Грає фонограма «Мамина вишня в саду». Варвара починає співати, Наталя підспівує. Під фінал пісні співають в два голоси.

ВАРВАРА: (тихо починає співати)

Знову наснилось дитинство,
Тепле, як гарна весна.
Вишня вдяглася в намисто,
Мама щаслива й сумна.
Там за село проводжала
Долю мою молоду...
Щедро мені щебетала
Мамина вишня в саду.

Вдаль голубими вітрами
Весни за обрій пливли.
Раннім туманом у мами
Коси, як дим, зацвіли.
Мати в тривогах вінчала
Щастя жадане й біду...
Радо мене зустрічала
Мамина вишня в саду.

Здавна близьке й сокровенне
Все там, аж терпне душа.
Начебто й мама до мене
Стежкою в сад поспіша.
Знов, як бувало, до столу
Кличе, лиш в хату зайду...

Ронить зацвіток додолу
Мамина вишня в саду.
Пісня любові й дитинства
В серці бринить, як струна.
Наче священна молитва
З рідного краю луна.
Та не порадує літо
Душу мою молоду...
Плаче тепер білим цвітом
Мамина вишня в саду.

НАТАЛІЯ: Не плач, моя хороша. Все буде добре.

ВАРВАРА: Я знаю.

Варвара відпускає Наталю. Наталя йде до дивана.

ВАРВАРА: Мамо, треба ще ліки випити.

Варвара дістає з кишені пляшечку та починає капати в склянку води. При цьому не в силах стримати сльози. Варвара плаче, але продовжує крапати з пляшечки в склянку з водою.

Заходить Павлуша.

ПАВЛУША: Мамо, чого ти п... п... п... п...?

ВАРВАРА: Я не плачу. То мені щось в око потрапило.

ПАВЛУША: П-плачеш. Це ліки?

ВАРВАРА: Так. Для бабусі.

ПАВЛУША: Да-да-да-давай, я віднесу ба-ба-ба-ба...

ВАРВАРА: Бабусі.

ПАВЛУША: Так.

ВАРВАРА: Ні, синку. Я сама. Біжи. Я вже йду.

Павлуша йде геть.

Варвара закриває пляшечку та ховає собі в кишеню. Несе склянку з водою до Наталі.

ВАРВАРА: Мамо... (простягає склянку)

НАТАЛІЯ: Дякую, доню...

Наталя бере склянку та випиває воду. Віддає склянку Варварі та лягає на диван.

Варвара тримає склянку та йде до виходу. Біля виходу зупиняється, повертається та дивиться на диван, де лежить Наталя.

ВАРВАРА: Добраніч, мамо... (не голосно) Спокійної ночі...

ЗА ПОВНОЮ ВЕРСІЄЮ П'ЄСИ ПРОХАННЯ ЗВЕРТАТИСЬ ДО АВТОРА:

Uncommon1313@gmail.com